

М.СУЛАЙМОНОВ,
ЎЗА мухбири

► ОБОД МАНЗИЛЛАРДА

Менинг кишлоғим олис ҳудудда бўлди. Унинг қишлоғи қаҳратонли, ёзлари жазирама бўлди. Болалари боғча бормас қишлоқ бўлди. Эли таппио, ўтиндан бошқа нарсани билмас бўлди. Йўллари юриб бўлмас, автоулов тугул от-эшак аравалар ўтса, чангидан одам кўринмас қишлоқ бўлди. Одамлар ариқдан сув ичар бўлди. Шифохона, сартарошхона, ҳаммом, боғча учун ҳамма узокларга борар бўлди. Халқ яхши кунлар келар, дея умид қилар бўлди. Бу кунлар ҳам келар бўлди.

Манасдан бошланган эзгулик қанот ёзмакда

Эл-элга қўшилиб, хашарга чиқар бўлди. Маҳалла оксоқли ҳаммани бир қилиб, олға, деб қишлоқни обод қилар бўлди. Маҳалла оксоқли уйга келиб, тур ўрингидан ишла, деди. Унингни обод қил деди. Охагим йўқ, шепирим йўқ дедим. Мен берман сенга ҳаммасини, деди. Мен инонмадим. Ишим кўп, дея баҳона қилдим. Эр бўл, эрқақ бўл, мард бўл, деди. Отанг ишининг кўзини ўяр эди. Сен ўхшамдинг отангга, деди.

Бу гаплар каттиқ ботди. Мен ўрнимдан турар бўлдим. Шунда маҳалладан шепиру оҳақлар келди. Енг шимариб деворни суваб, оклаб, кўчани-да обод қилар бўлдим. Уйимга файз кирди. Кўзим қувнади. Бутун эл шундай уй-ронган бўлди. Хашар бўлди. Катта хашар. Сувчи келди, "сув берай" деб, газчи келди "газ берай" деб, "светчи келди" ток берай деб, марказнинг неки хизматчиси бўлса, бари келди. "Нима ташвишнинг бор, хал қилай" деб. Ҳамма обод қишлоқ учун енг шимарди. Эл бир тан, бир жон, бир бўлди. Ният бир, ўй бир, ҳаракат бир бўлди. Бирпасда қишлоқ шахарча бўлди. Кўриб

умид берди. Йиллар мобайнида йиғилиб қолган ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ечишга, фуқароларни қийнаётган масалаларни ҳал этишга имкон туғилди. Қувонарлиси, Дастур орқали факат ободлик эмас, балки ижтимоий масалаларга ҳам, янги иш ўринлари яратишга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Аҳолининг яхши яшашга ишончи ортиб, ҳаётларидан мамнунлик ҳиссини туймоқдалар. Қишлоқлар киефаси билан бирга қишлоқларнинг ўй-фикрлари замон-

plexс равишда янгилаш чоратadbirlари кўрилиб, лойихалаш, молиялаш, қурилиш ишлари бошлаб юборилди.

Дастурда, айниқса, 127143 та ўй-жойни, 1535 километр тоза ичимлик суви тармоқларини таъмирлаш, сизот сувлар сатҳини пайсайтириш, қишлоқларни туман маркази билан боғлайдиган 2083 километр масофадаги йўллари қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш, шунингдек, лизинг асосида 571 замонавий автобус харид қилиниб, қишлоқ ва туман маркази орасида транспорт қатновини йўлга қўйиш назарда тутилган. 1847 километр электр таъминоти тармоқларини яхшилаш, болалар боғчаси, мактаб, оилавий поликлиникалар ва шу каби жами 736 та ижтимоий соҳа объектини қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш ишлари бажарилиб, лаборатория ва замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланади. Жорий йилда дастур доирасида назарда тутилган ишларга барча манбалар ҳисобидан 3 триллион 40 миллиард сўмдан зиёд маблағнинг йўналтирилиши тез кунларда қишлоқлар аҳолисининг турмуш шароитлари тубдан ўзгаришидан дарак беради.

Ана шундай "Обод қишлоқ" дастурига кирган ҳудудлардан бири Тошкент вилояти Охангарон тумани Шодималик МФЙ ҳудудидаги "Дўстлик" қишлоғидир. Неча йилдирки, қишлоқ аҳли ичимлик сувидан қийналиб келади. Юзлаб болалар эса харобага айланган таълим маканида илм олади. Бундай камчиликларни тезда барта-раф этиш мақсадида туман ҳокими Ўқтам Турсунов бошчилигида Дастур доирасида мактабни капитал таъмирлаш учун бир миллиард сўмдан ошқ маблағ ажратилиб, айни кунда қайта таъмирлаш лойиҳаси устида иш олиб борилмоқда.

Ичимлик суви масаласини ҳал этиш мақсадида дренаж қувурлар ётқириш ишлари бошланган. Газ, электр токи бўйича муаммолар хонадонлар аниқланиб, масалалар ижобий ҳал этилмоқда. Худди шу каби амалий ишларни тумандаги "Телов" қишлоғига нисбатан ҳам айтиш мумкин.

Мухтасар, айтганда, бу каби ўзгаришлар, бунёдкорликлар юзлаб қишлоқларда давом этаётганини инобатга олсак, қисқа муддатларда юртимиз қишлоқлари ҳақиқий муҳаммадига айлansa, ажаб эмас.

Бобур МУҲАММАДИЕВ,
"Hurriyat" мухбири

ВАТАН Фидойи Ўғлонларини унутмайди

► МАРДЛИК, БУРЧ ВА САДОҚАТ

Сурхондарё вилоятида мустақиллик йиллари мамлакатимиз хавфсизлиги, сарҳадларимиз дахлсизлиги ва тинч-осойишта ҳаётимизни таъминлашдек шарафли хизмати даврида жон фидо қилган аскарлар таълим-тарбия олган мактабларда улар хотирасига ўрнатилган бюстларнинг очилиш маросимлари бўлиб ўтди.

Термиз туманидаги 14-умумтаълим мактабида ўтказилган тадбирда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати чегара қўшинлари офицер ва сержантлари, нуронийлар, туман фаоллари, ўқитувчи ва ўқувчилар иштирок этди.

Мамлакатимиз сарҳадларини ҳимоя қилиш йўлида қаҳрамонлик кўрсатиб, мардларча ҳалок бўлган аскарлар хотирасини абадийлаштириш борасида амалга оширилаётган ишлар навқирон авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга хизмат қилаётгани таъкидланди.

Термиз туманидаги Чегара маҳалласида ўсиб-улғайган Турғун Жўраев ҳам ана шундай мард ўғлонлардан эди. Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати чегара қўшинлари оддий аскари

мамлакатимиз хавфсизлиги, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлашдек шарафли хизмат фаолиятида юқори натижаларга эришди. Зиммасига юклатилган вазифани виждонан бажариб, билими, касбга садоқати ва жасурлиги билан барчага намуна бўлди. Оддий аскар Т.Жўраев бундан беш йил илгари хизмат вазифасини ўташ чоғида ҳалок бўлган. Вафотидан сўнг кўрсатган мардлиги учун "Жасорат" медали билан тақдирланган.

Шартнома асосида хизмат қилган оддий аскар Турғун Жўраев қисқа, аммо шарафли умр кечирди, дейди офицер З.Исломов. — Йигирма бир ёшида курулланган жангарилар билан тўқнашувда эл-юрт тинчлиги йўлида жон фидо қилди. Мард ва кўркмас ўқлоннинг хотираси қалбимизда мангу яшайди.

Ватан посбони таълим-тарбия олган Термиз туманидаги 14-умумтаълим мактаби ўқитувчилари шартнома асосидаги оддий аскар Т.Жўраевни зийрак, чуқур билимли, маънан етук ва жисмонан баркамол ўқувчи сифатида эслади.

Турғунга биринчи синфдан сабоқ берганман, дейди ушбу мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси М.Турсоатова. — У одоби, интизоми ва фанларга қизиқувчанлиги билан бошқа ўқувчилардан ажралиб турарди. Болаликдан мустақил фикрлашга интилар, дарсларда савол беравериб, кўпроқ билим олишга ҳаракат қиларди. Ҳар гал мактабда ташкил этилган "Хотира бурчаги" ёнидан ўтаётганимда унинг ана шу фазилатлари кўз ўнгимда беихтиёр гавдала-

нади. Ўз жонини Ватан химояси ва бизнинг тинч-осойишта ҳаётимиз учун фидо қилган Турғунжонга бугунги ёшларимиз харканча ҳавас қилса арзийди.

Тадбир иштирокчилари оддий аскар Турғун Жўраев улғайган хонадонда бўлиб, унинг порлок хотирасини ёдга олди.

Шу куни Термиз шаҳридаги 12-умумтаълим мактабида Сарносиё туманининг тоғли ҳудудларида жанговар ҳаракатларда ҳалок бўлган оддий аскар Фарход Абдуллаев ва 13-умумтаълим мактабида сержант Фулом Ҳусановлар хотирасига барпо этилган бюстларнинг ҳам очилиш маросими ўтказилди.

Тадбирда Сурхондарё вилояти ҳокими Э.Турдиев сўзга чиқди.

Х.МАМАТРАЙИМОВ,
ЎЗА мухбири

ЮКСАК ИШОНЧГА МУНОСИБЛИК МАСЪУЛИЯТИ

Бошланғич
1-бета

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси ҳамда Журналистларни қайта тайёрлаш маркази томонидан Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси, Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди, Миллий телерадиокомпания, Маданият вазирлиги, Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси ва "Uzreport" ахборот агентлиги каби бир қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда ўтказиб келинаётган "Олтин қалам" Миллий мукофоти учун халқаро танлов халқаро журналистиканинг энг юксак ютуқларини кенг омалаштиришда алоҳида аҳамият касб этмоқда. Шу билан бирга мазкур танлов медиа соҳаси вакилларининг фуқаролик позициясини намоён этиши ҳамда журналистларда танқидий-таҳлилий мушоҳада ва ўз фаолиятларига янгича ёндашувни такомиллаштиришда муҳим омил бўлмоқда.

Бугун республикаимизда фаолият кўрсатаётган оммавий ахборот воситаларининг умумий сони 1500 дан ошди. Мавжуд босма даврий нашрларнинг 53 фоизи, телерадиоканалларнинг 85 фоизини нодавлат оммавий ахборот воситалари ташкил этмоқда. 330 дан зиёд веб-сайт ОАВ сифатида рўйхатдан ўтказилган бўлиб, уларнинг 98 фоизи нодавлат сектор улушига тўғри келади.

Маълумот ўрнида айтиш жоизки, танлов бу йил ўн учинчи мартаба ўтказилди. Миллий медиа оламида энг нуфузли бўлган "Олтин қалам" танловида ўтган йиллар давомида 6000 дан ортиқ журналистнинг 90 000 га яқин ижодий иши кўриб чиқилди. 260 нафар ҳамкасбимиз танлов ғолибига айланди. Мазкур танловларни ўтказиш ва ғолибларни тақдирлаш учун жами 1 миллиард 570 миллион сўм миқдорда пул мукофотлари ажратилди. Шунингдек, 80 дан ортиқ ижодкор мамлакатимизда фаолият олиб бораётган нуфузли халқаро ташкилотлар — БМТ, ЮНЕСКО, Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти, Жаҳон банки, ЮНЭЙДС, ЮСАИД, Словениянинг «Минтақавий мулоқот» халқаро ташкилоти ва чет эл диплома-

тик корпусларининг Ўзбекистондаги ваколатхоналари томонидан таъсис этилган мукофотлар билан тақдирланди.

Бу йили "Олтин қалам" XIII Миллий мукофоти учун халқаро танловда 523 нафар журналист 7100 дан ортиқ ижодий иш билан қатнашди. Ҳакамлар ҳайъати ҳулосасига кўра танловнинг Бош миллий мукофоти берилмади. Танлов иштирокчилари орасидан телевидение, радио, босма оммавий ахборот воситалари ва интернет-журналистика йўналишлари бўйича ғолиблар, шунингдек, "ОАВда китобхонлик маданияти тарғиб қилинган энг яхши материал учун", "Чет эллик журналистнинг Ўзбекистон ҳақидаги энг яхши материали учун", "Энг яхши матбуот хизмати" ва "Энг яхши фото-репортаж учун" раёбатлантирувчи мукофотлар соҳиблари аниқланди. Тақдим этилган ишларни ўрганишда бугунги шиддатли давр талаблари, теран таҳлил, сўзга масъулият, ифода маҳорати, ижодий фаолиятга янгича ёндашув каби жиҳатларга асосий эътибор қаратилди.

Танловни ўтказиш билан борақ сарф-харажатлар "Илҳом" жамоат фонди маблағлари ҳисобига молиялаштирилмоқда. Тақдирлаш маросимида ЮНЕСКО, Европа Иттифокнинг Ўзбекистондаги делегацияси, Европа Иттифокнинг Марказий Осиё минтақавий экология марказининг филиали (РЭЦА), ЮСАИДнинг Сил қасбалигига қарши кураш дастури, DVV International (Германия), Гёте институти, «Минтақавий мулоқот» (Словения) каби халқаро ташкилотларнинг Ўзбекистондаги ваколатхоналари, АКШ, Туркия, Озарбайжон, Грузия ва Хитой

Халқ Республикаларининг влихоналари, шунингдек, миллий ҳамкорлар — Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси, Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди ҳам ўз мукофотларини топширдилар.

Тадбирда сўзга чиққанлар мамлакатимизда миллий журналистикани ривожлантириш йўлидаги эътибор учун миннатдорлик билдириб, бугунги тезкор давр ижодкорлардан ўз касбига садоқат, фидойилик, катта масъулият билан ёндашувни талаб этаётганини таъкидлади.

Жамиятда кечаётган ислохотларни теран таҳлилий назар, ҳолис ва ҳаққоний муносабат ва ёндашув асосида баҳолаш биз — журналистларнинг асосий бурчи, дейди телевидение йўналиши бўйича биринчи ўрин соҳибаси, Миллий телерадиокомпаниянинг «O'zbekiston — 24» телеканали бўлим mudiri Назира Мамбетшарипова. — Бугунги кунда барча жабҳалар каби оммавий ахборот воситаларини янада раванг топтириш, соҳа ходимларининг эркин ва самарали меҳнат қилиши учун зарур барча шароит ва имкониятлар яратилмоқда. Бизга билдирилаётган юксак ишончга муносиб бўлиш, уни оқлаш бурчимиздир.

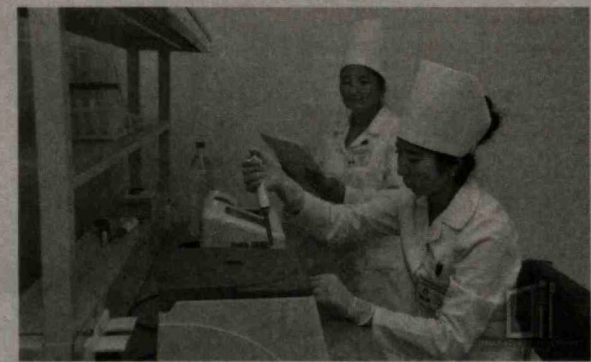
Тадбир доирасида таниқли санъат устаслари, ўзбек миллий эстрадасининг юлдузлари ва ёш санъаткорлар иштирокида концерт дастури намойиш этилди.

Назokat УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири

кўз қувонадиган жой бўлди. Қишлоқнинг чирояни, газ, суви мўл бўлди. Биров ариқдан сув ичмас бўлди. Қишлоғим қайта туғилди. Одамлар қайта туғилди. Бундан эл суюнган бўлди. Оксоқоллар хуфтону бомдода дуо қилар бўлди. Бу ҳақиқий ўзбек қишлоғи бўлди.

Юртимиз турли табиий қазилмаларга бой, ери ҳам унумдор, дехкончилигу чорва учун қулай. Шундай бўлишига қарамадан, неча йилдирки, қишлоқларимизда турмуш шароити ўзгармасдан овирлигича қолмоқда эди. Албатта, меҳнат қилгандан кейин унинг роҳатини қўриш керак. Ана шунда адолат бўлади. Бугун ана шу адолат

қишлоқларимизда қарор топмоқда.

Юртбошимиз ташаббуси билан "Обод қишлоқ" дастурининг илгари сурилиши миллионлаб аҳолига катта

► СЕМИНАР

Аҳолини арзон гўшт ва сут маҳсулотлари билан таъминлаш мақсадида Юртбошимиз ташаббуси билан ҳар бир вилоятда чорвачилик агрофирмалари ташкил этилмоқда. Қолаверса, Вазирлар Маҳкамасининг топшириғига асосан, Халқ банки мамлакатимизда чорвачилик соҳасини ривожлантириш масалаларига масъул этиб белгилангани боис банк томонидан чорвачиликни ривожлантириш мақсадида қатор чоралар кўриляпти.

МАҚСАД:

АҲОЛИНИ АРЗОН ГЎШТ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ

Яқинда "Халқ банки" АТБ да бўлиб ўтган «Ўзбекистонда гўшт ва сут ишлаб чиқариш истикболлари: эришилган ютуқ ва мавжуд муаммолар» мавзусидаги илмий-амалий ўқув семинари ҳам ана шу ишларнинг узвий давоми бўлди.

Германия, Голландия ҳамда Украина давлатларидан келган чорвачилик компанияларининг етакчи мутахассислари Тошкент ва Сирдарё вилоятида фаолият юритаётган чорвачиликка ихтисослашган тадбиркорлик субъектларига чорвачиликка оид турли мавзуларда маърузалар қилишди.

Айтиш керакки, қишлоқ хўжалигининг муҳим бўғини саналган мазкур тармокни ривожлантириш мақсадида юртимизга Россия, Украина, Европа давлатларидан ўтган 2 йил давомида 20 254 бош насли қорамол ҳамда 3 632 бош эчки олиб келинди. Ушбу мақсадлар учун 241,5 миллиард сўм миқдорида маблағ йўналтирилди ва 4500 дан ортиқ янги иш ўринлари яратилди.

Қайд этиш жоизки, Халқ банки жамоаси насли ва зотдор молларни кўпайтиришга, уларни юртимизга олиб келишга йўналтирилган кўплаб лойиҳаларни молиявий қўллаб-қувватлаб келмоқда. Хусусан, банк молиявий кўмағида «Ўзаслчилик» корхонасига 2017 йилда Германиядан 62 бош Голштейн, Англер, Симментал ва Швиц зотли насли букалар олиб келиниб, корхонадаги насли букалар сони 132 бошга етказилди. Шунингдек, «Қайқубоднаслчорва» МЧЖ негизда ташкил қилинган Фарғона филиалига Германия давлатидан 26 бош насли бука ҳамда Украина давлатидан сунйи уруғлантириш лабораторияси учун зарур дастгоҳлар олиб келинди. Банк томонидан бу ишларга 4,5 миллиард сўм кредит маблағлари ажратилди.

Семинар сўнгида Халқ банкнинг бу борадаги сайёҳаракатлари фермерларни тармокни ривожлантиришга қаратилган истикболли лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлаш орқали бозорларни арзон гўшт ва сут маҳсулотлари билан таъминлашга қаратилганлиги билан ҳам аҳамиятли эканлиги таъкидланди.

Ўз мухбиримиз

3+1 ФОРМАТ

ёхуд 4 йилда магистрлик даражасини берувчи даргоҳ

► ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМ

Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетида ўқиб юрганмида Жанубий Кореядан келган ўқитувчиларнинг дарс ўтиш усуллари кўзатардим. Улар қизиқарли ўйинлар орқали дарс ўтишар, ҳатто машғулотларга қизиқмаган бола ҳам бир муддатдан сўнг тилни яхши ўзлаштира бошларди.

Таълим-тарбия учун тикланган сармоя инсон келажаги ва давлат иқтисодиёти ривож учун мустаҳкам заминдир. Бу борада давлатимизда амалга оширилаётган қатор ишлар соҳага янги қараш билан ёндашиштиришдан далолат беради. Хусусан, мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштириш, давлат ва нодавлат боғчалар тармонини кенгайтириш;

Унинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва малакали педагог кадрлар билан таъминлаш;

Таълим-тарбия жараёнига замонавий таълим дастурларини ва технологияларини татбиқ этиш.

Тошкентда Жанубий Корея Пучон университети филиалининг очилиши эса шу ишни амалга оширишда илк қадам бўлмоқда. Бу даргоҳ келгусида соҳада инновацион юзлар яратувчи ва илғор технологиялар асосида иш олиб борувчи малакали кадрлар тайёрловчи зиё маскани бўлиб қолади.

Пучон университетида 26 та факультет мавжуд бўлиб, мактабгача таълим факультети ва хорижлик талабалар учун махсус корейс тили маркази мавжуд. Мазкур университет профессори Ли Донг Вук университетнинг Тошкентдаги филиалини ташкил этиш бўйича гуруҳга раҳбарлик қилади.

— Ўзбекистонни жуда яхши кўраман, — дейди Ли Донг Вук. — Кореяда уруш бўлган пайтларда ўзбек халқи кўпгина корейсларни бағрига олиб, бизга нон-туз берди. Бизлар шу юртга ўзимизни дахлдор деб биламиз. Жанубий Кореяда мактабгача таълимга алоҳида эътибор берилди. Болани ҳаётда ўз ўрнини топадиган инсонлар қилиб тарбиялашда боғчаларнинг ўрни катта. Шу билан бирга «Боғча ёшдан мажбурлаб ўқитиш, болада кейинчалик билимга қизиқишни совутади», деган ақидага амал қилиб, кичик ёшдаги болаларга таълим-тарбия турли ўйинлар орқали ўргатилади. Бу ўйинлар замирида албатта, таълим ётади.

Айтиш лозимки, Пучон университети филиали шу йил сентябрь, яъни янги ўқув йилидан фаолият бошлади. Филиалда жами тўртта факультет бўлади. Биринчи йилда тахминан 240 нафар талаба ўқишга қабул қилинади. Улар уч йиллик бакалаврият йўналиши бўйича тахсил олади.

Университетда мактабгача таълим муассасарида болаларни ижтимоий, шахсий, ҳиссий, нуқсий, математик, физико-психологик, жисмоний ва ижодий ривожлантириш бўйича дастурлар жорий этиш режалаштирилган.

Филиал қурилиши учун Тошкент шаҳар Чилонзор

туманидаги Педагогика коллежи ҳудудидан жой ажратилган. Бундан ташқари, Ўзбекистонда илк бор айнан шу университет филиали қошида мактабгача таълим муассасасини ташкил этиш режалаштирилган. Бу ҳам соҳани ривожлантиришда ўзига хос тажриба ва амалиёт майдони вазифасини ўтади.

Мактабгача таълим соҳаси вакиллари учун қайта тайёрлаш ва малака ошириш курслари очилиши ҳам режалаштирилган. Ушбу ишлар 3+1 формати кўзда тутилган ҳолда амалга оширилоқда. 3+1 формати юртимизда таълим йўналишида илк бор қўлланилаётган услуб, десак муболаға бўлмайди. Бу 3 йиллик таълим Тошкентдаги Пучон университети филиалининг бакалавр дипломи ва ўқишни давом эттиришни истаганлар учун 1 йил Жанубий Кореяда магистрлик дипломини қўлга киритиш мумкин дегани. Бунда талаба 4 йилда магистр даражасига эга бўлади.

Мамлакатимизда таълим-тарбия соҳасида амалга оширилаётган бундай илохотлар фарзандларимизнинг келажаги қаноатли бўлишида, катта ҳаётда ўз ўрнини топишларида муҳим ўрин тутди.

Наргиза БОБОМУРОДОВА,
"Hurriyat" мухбири

► МЕНДА ТАКЛИФ — БОР!

Солиқ тури ва миқдори қанча кўп бўлса, газна ҳам шунча бойийди. Бироқ бу жараённинг амалга ошиши илҳом борида халқ манфаатларини чеклаш ҳисобига бўлмаслиги керак. Демак, халқ эҳтиёжи учун энг зарур истеъмол товарларининг нархи барқарорлашган бўлмоғи, ҳатто вақти-вақти билан нархини тушириб туришда давлатнинг фуқароларга ғамхўрлиги намоён бўлади. Ўз навбатида, фуқаро яратилган қулай шарт-шароитда меҳнат қилиб, унга яраша ҳақ олиши давлатнинг ҳам юксалишига хизмат қилади. Солиқлар адолатли бўлса, фуқароларнинг уни четлаб ўтиш ҳолатлари содир бўлмайди. Ахир порахўрларни боқиб, давлатни алдагандан кўра, солиқларни вақтида тўлаб, тинчгина умргузаронлик қилиш кимга ҳам ёқмайди, дейсиз. Агар шу ақидага риоя қилинса, қарабсизки, энг кам маош ҳам истеъмол саватчасига тенг бўлади.

СОЛИҚ ҳаққоний ва адолатли бўлса...

Солиқ шўро даврида иқтисодиёт давлат томонидан ҳимояланган, режали бўлар, чет эл валютаси мамлакат фуқаролари даромадига таъсир қилолмасди.

Нарх-наво камдан-кам ҳолатда ошар, солиқ турлари эса ўзгармасди. Хусусий мулк йўқ, корхоналарнинг барчаси давлат қарамонига бўлиб, баъзиларнинг маҳсулоти харидоригир бўлмаса-да, ишсизлик юз бермаслиги учун корхона ишлайверарди. Қўрилган зарар бошқа соҳа ҳисобига қопланарди. Фуқаролар турмуш даражаси бир-бирдан деярли фарқ қилмас, ноқонуний даромад ҳисобига яшайдиганлар "учарлар" кам учрар, бироқ ҳақиқий миллий эркинлик қороздаю аслида йўқ эди. Фуқаро тадбиркорлик билан шуғулланиб, бойиши мумкин эмасди...

Энди-чи, мамлакатимизни, ўзимизни ривожлантириш учун ҳаракат қилишимиз. Ҳаммаси ўз қўлимизда. Ўқи, ишла, пул топ! Аммо барча баробар бойиб қетолмайди. Негаки, илгари давлатга ишониб, бир-бирдан деярли фарқ қилмай яшаганлар бугун қийналяпти. Бирор иш билан шуғулланай деса, эртага ишонч йўқ. Йилдан-йилга солиқ ва йиғимлар тури ўзгариб, миқдори ошиб бормоқда. Фаолият учун зарур ҳужжат ва рухсатномаларни оламан, деб югура-югура тинка-мадоринг қурийд. Шу боис, улар ўзини ноқонуний чайков бозорига ёки чет юртларга мардикорликка уряпти. Зотан, мамлакатда қонун-қондалар, солиқлар аввал амалда яхши ўрганилиб, тахлил қилиниб, ҳаётга татбиқ этилсагина, у халқ жониға оро қиради. Ҳар қандай давлат равнақи кичик бизнес ва яқка тадбиркорликнинг ривож билан ҳамоҳангдир. У ўз навбатида, солиқнинг қандай номланишидан қатъи назар, турларининг кам бўлишига боғлиқ. Токи у ҳар бир фуқарони солиқдан яширинишга эмас, тадбиркорликка қорласин, янги-янги ғояларга ундасин.

Юридик шахслар қарамонидида ишчи-хизматчилар маошдан ундириладиган солиқ ва йиғимларнинг ошганлиги ижобий натижа бермаса керак. Аксинча, бюджетдан ташқари пенсия таъминоти ва мажбурий суғурталаш ушланмаларини қайтариш лозим. Чунки у жамғармалардан қилинадиган харажатлар пенсионерлар эҳтиёжини тўла қондирмаёт. Қолаверса, мазкур жамғарма ҳам ҳар бир фуқаро ишлаган ташкилотдан ва унинг ўзидан ушлаб қолинган пуллар ҳисобига шаклланади-ку! Боз устига маълум сабабларга кўра, барча қариялар пенсиягача етиб бормайди.

Демак, жамғармадан пенсионерларнинг моддий манфаатдорлик даражасини ошириш, ҳар йили энг кам маошга нисбатан эмас, балки инфляцияни, истеъмол саватчасини ҳисобга олиб, автоматик тарзда мунтазам индексациялаб туриш керак. Дивидент солиғини ошириш ёки қайтаришнинг дивидентни шакллантирган ишчи-хизматчиларнинг манфаатдорлигини ошириш билан қатъий боғлаш даркор. Қўшилган қиймат солиғини ошириш шуғулланаётган соҳа хусусияти билан боғлиқлиги муҳимдир. Ундан ташқари янги ташкил этилаётган солиқни кичик корхоналарнинг айланма маблағлари ҳисобидан эмас, балки соф фойдасидан тўлаган маъқул. Яна айтиш керакки, жисмоний шахслардан ундириладиган даромад солиғининг ҳеч қандай шикоят-майдиған энг кам шкаласини эмас, балки қўпчиликнинг даромадига дахлдор энг юқорисини вақти-вақти билан қайтариш лозим.

Шу ўринда, журналистларнинг моддий манфаатдорлигини босмаҳона ва нашр фаолияти билан шуғулланадиган ташкилотлар солиқ базасини бир фоиз қайтариш ҳисобига "Ижод" жамоат фондигагина эмас, балки бир қисmini Журналистлар уюшмасига ҳам мақсадли ўтказишни таклиф этардим. Бу айтиш мудоао бўлиб, журналистларни турли танловларда рағбатлантиришга ҳамда уларга моддий кўмак беришга имкон яратади.

Ҳабибулло АБДУЛҲАМИД

ТАХРИРИЯТДАН:

Ушбу мулоҳазалар солиқ билан боғлиқ кўриб чиқилиш лозим бўлган масалалар мавжуд эканлигини кўрсатиб турибди. Шу ўринда яна бир масалага эътиборингизни қаратсак. Айниқса, хусусий ишлаб чиқариш корхоналарининг ишхона ҳадафига 5-6 нари борса 10 га яқин ишчи расман қайд қилинган ҳолда амалда 20-30 (эҳтимол ундан ҳам кўпдир) киши меҳнат қилаётган ҳолатлари ҳам мавжуд. Асосий муаммо, ишчини иш, маош билан таъминлаган корхона ҳам ҳар бир ишчи учун маълум миқдорда солиқ тўлайди. Демак, солиқдан қочиб ишчи сони кам кўрсатилади. Бу ўз навбатида мавжуд муассаса ёки ҳодимнинг ноқонуний ҳаракатларини келтириб чиқаради.

Бу каби ҳолатларни бартараф этиш учун тизимда шаффофликни таъминлаш, амалдаги солиқ қонунчилигини қайта кўриб чиқиш, ҳодимлар даромад солиғини қайтариш мақсада мувофиқдир. Зеро, қонун устувор юрт — энг қудратли мамлакатга айланади.

Отамни эслаб...

► 9 МАЙ — ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИ ОЛДИДАН

...1941 йил 9 май. Бирга бахтли ҳаёт кечириниш орзу этган ота-онаминг никоҳ тўйлари. Уруш ҳам тобора яқинлашаётган маҳал. Бахтдан сармаст юракларда бир кемтиклик, бир ҳадик бор эди, ўшанда ҳам.

Ҳадик чинга айланди. Чилласи чиқиб-чиқмаган отам урушга сафарбар этилди. Ортидан юм-юм йиғлаб, қирқ кунлик келинчаги қолди.

...Ленинград остонасида взвод командири бўлиб жанг қилган отам уруш тугашига бир йил қолганда, қўлда хасса билан уйга қайтди. Душман билан бўлган жанг-да контузия олиб, ярим йилча госпиталда ётган отам урушдан кейин анчагача ўзини ўнғолмади. Онам ўша кезларни шундай эсларди: "Ярим кечаси "Взвод, готовсья", "огонь!" деган бақирлардан уйғониб кетаман. Пешонасини совук тер босган отанг кўзда мунг билан менга боқади. Юпатишга ҳаракат қиламан, маълум муддат ётгандек бўлади, аммо яна шу ҳол такрорланади. Неча йилларни шу алфозда ўтказмадик, дейсан, болам?!"

Отам урушдан қайтгач, педагогика институтига ўқишга кирди. У ерни битириб, Пскентдаги мактабларнинг

бирида ўқитувчилик қилди. Кейинчалик "Қизил Ўзбекистон" (хозирги "Ўзбекистон овози") газетасида муҳбир, маҳаллада ранс лавонимларида фаолият юритди. Аввалги Ҳамза номли театрнинг орқасида эски ховлимиз бўларди. Уйимизда кўплаб санъат ихлосмандлари, театр актёрларининг жамулжам бўлгани ҳамон ёдимда. Ўшанда отам туфайли Сора Эшонтўраева, Шуккур Бурхонхонов, Олим Хўжаев, Тамираҳонимлар билан танишиш бахтига муяссар бўлганман.

Уруш йиллари кўплаб украин, белорус, молдав ва бошқа миллат вакиллари юртимизга келиб, шу ердан қўним топаётган, халқимиз уларга қўлдан келганча ёрдам бериб, болаларни асраб олаётган бир давр эди. Дадам ҳам ана шундай химоясиз украин бир оилга

бахоли қудрат кўмак беради. Қирғинбаротлардан, қонли уруш "макон"идан тинчроқ ерга паноҳ излаб оғироеқ Галя опа ёнида ёш қизчаси билан юртимизгача етиб келади, аммо турмуш ўртоғи йўлда вафот этади. Ана шу аёл бир муддат қизи билан бизникида яшаган. Иккинчи қизи туғилгач, дадам ўзи яхши биладиган Турғунбой деган яхши бир инсонга турмушга узатган.

Эс-эс биланман, Галя опанинг тўнғич қизи Зоя менга кўп ғамхўрлик қиларди: ўйнатарди, овқатлантирарди. Худди ўз онамдек меҳрибонлик қиларди. Ўзбекчани ҳам бинойидек гапирарди. Чун-

ки отам уни ўзбек мактабига ўқишга берганди. Зоя бизга пунчалик меҳр қўйгандики, уйимиздан кетиниш истамай йиғлагани хотирамда қолган. 1954 йилда Галя опа оиласи билан юртга қайтди. Шу-шу уларни қайта кўрмадик, аммо хануз Зоя опа билан телефон орқали суҳбатлашиб тураимиз.

Отам бир одатни яхши кўрардилар — байрамларда, турли йиғинларда оила жамулжам бўлиши шарт. Бир гал хизмат сафари билан четга кетганим сабабли "Янги йил"га кечикиб бўлса ҳам етиб келганман. Соат тунги бирлар чамаси. Дарвоза олдида отам билан онам йўлимни пойлаб ўтиришган экан. Уйга кирсам, дастурхонга қўл ҳам уримаган, укаларим аллақачон ухлаб қолган экан. Ўшанда отам мендан қаттиқ ранжигандилар.

Отанинг ўғул инсоний фазилатларидан бири бориға қаноат қилишни ёқтирадилар. Хатто урушга бориб келганлари учун бериладиган имтиёزلардан ҳам фойдаланмаганлар. Онамнинг айтишича, уруш қатнашчиларига навбатсиз машина бе-

рилган экан. Онам: "Сиз ҳам бормасизми, машина сўраб. Фойдаланмайсизми тайёр имтиёздан?" десалар, "Урушдан соғ-омон қайтганимнинг ўзи мен учун имтиёз. Биров қўлини бериб келди, биров оёғини, яна биров ҳаётини... Мен бўлса, тўрт мучам соғ қайтдим-ку!" дер эканлар.

1975 йили отам Миршук Мирзаёзов "Ғалабанинг ўттиз йиллиги" кўкрак нишони билан тақдирландилар. Мукофотни олганларига бир ой тўлар-тўлмас, юрак хуружидан вафот этдилар.

Инсон зоти борки, бу дунёда ўзидан яхши ном, солиқ фарзандлар ва эзгу амаллар қолдиришга ҳаракат қилади. Ҳам Ватан химояси учун муносиб ҳисса қўшган, ҳам тўрт фарзандни воёга етказиб, оёққа турғизган отам ҳақида маҳалладагилар, дўст-ёрларни, танишларидан илқ сўзларни эшитсам, бўйим газ ўзгандек бўлади. Шундай инсоннинг фарзанди эканмидан фахрланиб кетаман.

Миршук МИРЗАЕВ,
жаноат ишлари бўйича
Тошкент шаҳар суди
маслаҳатчиси

ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИДА “ОЛТИН ҚАЛАМ” XIII МИЛЛИЙ МУКОФОТИ ҒОЛИБ ВА СОВРИНДОРЛАРИ

АСОСИЙ МУКОФОТЛАР:

ЭНГ ЯХШИ ЖУРНАЛИСТИК МАТЕРИАЛ УЧУН МИЛЛИЙ МУКОФОТ(ТЕЛЕВИДЕНИЕ):

1-ўрин:
Назира Мамбетшарипова — “O‘zbekiston — 24” телеканали бўлим мудир.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, маданий ислохотлар жараёни, кенг қўламли бунёдкорлик ишлари ёритилган материаллари учун.

2-ўрин:
Насриддин Асриддинов — “Milliy” телеканали бош мухбар.

Халқимизнинг бой маданий-маънавий меросини асраб-авайлаш ва янада бойитиш, миллий урф-одатлар ва қадриятларимизни аҳоли ўртасида тарғиб этишга бағишланган кўрсатувлари учун.

3-ўрин:
Муродбек Отажонов — Хоразм вилояти телерадиокомпанияси ходими.

Мамлакатнинг интеллектуал ва технологик салоҳиятини ошириш, инновацияни ривожлантиришнинг замонавий инфратузилмасини шакллантириш борасида олиб борилаётган чора-тадбирлар ҳақидаги кўрсатувлари учун.

ЭНГ ЯХШИ ЖУРНАЛИСТИК МАТЕРИАЛ УЧУН (РАДИО):

1-ўрин:
Улжамоил Хоннаева — “Yoshlar” телерадиоканали шарҳловчиси.

Юксак маънавиятли, мустақил фикрли, кенг дунёқарашли ёшларни воғая етказиш йўлида амалга оширилаётган ишлар ҳақидаги “Ёшлар студияси”, “Ном” ва “Халқона” дастурлари учун.

2-ўрин:
Моҳичеҳра Тулаганова — “Маҳалла” телерадиоканали ДУК “Маҳалла” радиоканали мухбар.

Ташқи ва ички туризмин ривожлантириш, фуқароларни мамлакатимизнинг маданий-тарихий мероси ҳамда табиий бойликлари билан таништириш борасидаги эшиттиришлари учун.

3-ўрин:
Умрзоқ Ҳамдамов — Жиззах вилояти телерадиокомпанияси катта мухбар.

Вилоятда ижтимоий, маънавий-маърифий соҳадаги янгиликлар, мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштиришга қаратилган материаллари учун.

ЭНГ ЯХШИ ЖУРНАЛИСТИК МАТЕРИАЛ УЧУН (МАТБУОТ):

1-ўрин:
Зулфия Муминова — Эркин ижодкор.

Маънавий-маърифий соҳалардаги янгиликлар ва муаммолар, шунингдек, “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили” Давлат дастури ижросига оид туркум таҳлилий мақолалари учун.

2-ўрин:
Давлатжон Поллонов — “Бағдод ҳаёти” газетаси бош мухбар.

Долзарб ижтимоий-маънавий мавзулар, айниқса, ҳудудларда халқимиз ҳаёти, аҳолининг турмуш фаровонлигини оширишга қаратилган янгиликлар жараёни ёритилган чиқишлари учун.

3-ўрин:
“Овози Самарқанд” газетаси таҳририяти — Бош мухбар Баҳодир Раҳмонов.

Вилоятда барча соҳаларда амалга оширилаётган ислохотлар жараёни, миллатлараро дўстлик ва тотувлик тарғиботига қўшаётган ҳиссаси учун.

ЭНГ ЯХШИ ЖУРНАЛИСТИК МАТЕРИАЛ УЧУН (ИНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛИСТИКА):

1-ўрин:
Бахтиёр Насимов — Daryo.uz интернет наشري шарҳловчиси.

Қонун устуворлиги ва фаол фуқаролик позицияларини шакллантириш, демократик жараёнларни ўзида акс эттирган туркум материаллари учун.

2-ўрин:
Қорақалпоғистон ахборот агентлигининг kknnews.uz веб-сайти — Директор Есимқан Қанаатов.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган янгиликлар жараёни, айниқса, Қорақалпоғистон Республикасининг тарихи, маданияти ва бутунги кунги ҳақида интернет тармоғида эълон қилинган материаллари учун.

3-ўрин:
Юрий Черногаев — Anhor.uz веб-сайти шарҳловчиси.

“Тинчлик жараёни, хавфсизлик соҳасида ҳамкорлик ва минтақавий шериклик” мавзусидаги Тошкент халқаро конференциясига бағишланган материаллари учун.

РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ МУКОФОТЛАР БЎЙИЧА:

“Энг яхши матбуот хизмати” номинацияси:
Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги матбуот хизмати.

Матбуот хизмати раҳбари — Элбек Долимов.
“Энг яхши фоторепортаж учун” номинацияси:
Азиз Абдуллаев — Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги — ЎЗА Фотоахборот таҳририяти фотомухбири.

“Оммавий ахборот воситаларида кинотехник маданият тарғиб қилинган энг яхши материал учун” номинацияси:
“Toshkent” телеканали Маърифий-қўнғилочар ва кинодастурлар бош мухбарияти.

Гуруҳ раҳбари — Дилдора Мардиева.
“Чет эллик журналистнинг Ўзбекистон ҳақидаги энг яхши материал учун” номинацияси:
Осман Гукмен — (Туркия) “TRT” телерадиокомпаниясининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари.

И Л О В А

МИЛЛИЙ ҲАМКОРЛАР ТАЪСИС ЭТТАН НОМИНАЦИЯЛАР ЎЗБЕКИСТОН ҚАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ:

1. «Меҳнат муносабатлари ёритилган энг яхши материал учун»:
Наргиза Шоисломова, “O‘zbekiston — 24” телеканали мухбири.

2. «Ижтимоий шериклик мавзуси ёритилган энг яхши материал учун»:
Муҳаббат Турабоева, «Ишонч» газетасининг Хоразм вилояти бўйича мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛ БОСМА ОАВ ВА АХБОРОТ АГЕНТЛИКЛАРИНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАМОАТ ФОНДИ:

1. «Инновацион ғояларни тарғиб этган энг фаол журналист»:

Азиз Қаршиев, “Kun.uz” янгиликлар веб-сайти журналисти.

2. «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастури ижросини ёритган энг фаол журналист»:
Беҳзод Қобулов, “Оҳангарон ҳаёти” газетаси бош мухбар.

ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛАР ТАЪСИС ЭТТАН НОМИНАЦИЯЛАР

ЮНЕСКОНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ВАКОЛАТХОНАСИ:

«Инсон ҳуқуқлари бўйича Конвенциянинг 70 йиллигига бағишланган энг яхши материал учун» (таълим, маданият ва оммавий ахборот воситалари соҳалари бўйича):

Бахтиёр Насриддинов, ЎзМТРК, «Маданият ва маърифат» телеканали мухбири.

ЕВРОПА ИТТИФОҚИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ:

1. Нургис Саидалиева, «Жаҳон» ахборот агентлиги мухбири.

2. Дилфруз Қулматова, “UzReport TV” телеканали бошловчиси.

3. Улдубек Шоназаров, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбири.

PROJECT NOPE (ЮСАИД ДАСТУРИ) (АҚШ):

1. «Сил касаллигининг олдини олиш ва даволаш масалалари ёритилган энг яхши материал учун»:

Хулқар Ражабова, «Қашқадарё ёшлар спорти» газетаси мухбири;

Нилуфар Утаганова, Қашқадарё вилоят телерадиокомпанияси мухбири.

2. «Сил хасталигига чалинган беморларга нисбатан бағрикенглик» мавзусидаги энг яхши материал учун»:
Дилрабо Қуръанова, «Хоразм ҳақиқати» ва «Хорезмская правда» газеталари мухбири.

D V V INTERNATIONAL (GERMANYA):

«Шаҳс ва жамият ривожига катта ёндашларни ўқитиш/бошқа касба йўналтиришнинг ўрни ҳақидаги энг яхши материал учун» (фақат босма ва онлайн ОАВ журналистлари учун):

Гулмира Шукурова, “Ўзбекистонда чет тиллар” электрон портали директори.

“МИНТАҚАВИЙ МУЛОҚОТ”

ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТИ (СЛОВЕНИЯ):

«Коррупцияга қарши кураш ёритилган энг яхши материал учун»:

1. Anhor.uz веб-сайти жамоаси.

2. Анаора Содиқова, dia.uz веб-сайти бош мухбар.

АҚШНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЭЛЧИХОНАСИ:
«Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги алоқалар ривожига ҳақидаги энг яхши материал учун»:

Борис Бобоев, эркин ижодкор.

ХХРНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЭЛЧИХОНАСИ:

1. «Шанхай ҳамкорлик ташкилоти доирасидаги самарали ҳамкорлик ёритилган энг яхши материал учун»:
Бариний Жўраева (журналист) ва Х.Қудратов (оператор) ЎзМТРК.

2. “Хитой ва Ўзбекистон ўртасидаги икки томонлама муносабатлар ривожига ҳақидаги энг яхши материал учун”:
Олимжон Ўсаров, «Кексалик гашти» журнали бош мухбар.

3. “Бир макон — бир йўл” қурилиши ёритилган энг яхши материал учун:
Ля Яюань, Цзиньци Жибао (Economics daily) газетасининг Тошкентдаги мухбири.

ТУРКИЯ РЕСПУБЛИКАСИНING ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЭЛЧИХОНАСИ:

1. “Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги муносабатлар ҳақидаги энг яхши материал учун” (пойтахт журналистлари учун):
Қамарилдин Шайхон, Qalamir.uz сайти раҳбари;
Умид Шермухамедов, Kun.uz сайти бош мухбар.

2. “Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги энг яхши материал учун” (ҳудудий журналистлари учун):
Дилмурод Жумабоев, Vodiymedia.uz/“VODIY MEDIA” МЧЖ директори.

3. “Ўзбекистон ва Туркия ўртасида туризмни ривожлантириш масалаларига бағишланган энг яхши материал учун” (ҳудудий журналистлари учун):
Мунира Абдуллаева, ZO‘R TV продюсери.

ОЗАРБАЙЖОН РЕСПУБЛИКАСИНING ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЭЛЧИХОНАСИ ҲУЗУРИДАГИ ОЗАРБАЙЖОН МАДАНИЯТ МАРКАЗИ:

1. “Ўзбекистон ва Озарбайжон: Буюк ипак йўлида қадим замонлардан бугунга қадар”:
Гулсара Сағатханова, ЎзМТРК «Dunyo Bo‘ylab» телеканали мухбири.

2. “Ўзбекистон ва Озарбайжон — кўп миллатли ва бағрикенг мамлакатлар» мавзусидаги энг яхши материал учун»:
Нургис Қосимова, ЎзДЖТУ халқаро журналистика факультети доденти, жамоатчи журналист.

ЕВРОПА ИТТИФОҚИНИНГ МАРКАЗИЙ ОСИЁ МИНТАҚАВИЙ ЭКОЛОГИЯ МАРКАЗИ ФИЛИАЛИ (РЭЦА):

“Сув-экология мавзусидаги муаммолар ва уларнинг ечимларига бағишланган энг яхши материал учун” (иқлим ўзгариши шартларида Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида суви тежаси борасида амалга оширилаётган ишлар).

1. Ильядар Мударисов, «Uzbekistan today» ахборот агентлиги бош мухбири.

2. Татьяна Петренко, «Экономическое обозрение» журнали мухбири.

3. Қанаатов Есимқан, Қорақалпоғистон ахборот агентлиги директори.

ГЕТЕ ИНСТИТУТИ:

“Ўзбекистоннинг маданият соҳасидаги сиёсати масалаларига бағишланган энг яхши материал учун”:
Вилоят Шодибекова, ЎзМТРК «Dunyo Bo‘ylab» телеканали мухбири.

ГРУЗИЯ РЕСПУБЛИКАСИНING ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЭЛЧИХОНАСИ:

Гулсара Сағатханова ва Моҳир Муродов, ЎзМТРК «Dunyo Bo‘ylab» телеканали ижодий гуруҳи.

ЎЗ — танлов «олибларига»

Улжамоил ХОННАЕВА,
“Энг яхши радиожурналистик материал учун”
номинацияси 1-ўрин ғолиби:

— Сурхондарё вилоятининг тоғли Бойсун туманидаги Хўжайхон қишлоғида туғилиб, воғая етдим. Қишлоғимиздан жуда кўп фан номзодлари, олимлар етишиб чиққан. Улардан бири амаким, тиббиёт фанлари номзоди Раҳмон Умаров эдилар. Доим амакимга ўхшаб шифокор бўлишни орзу қилардим. Шу босидан ўқувчилик кезларимданок газета, журналларда чоп этилган шифокорлар ҳақидаги мақолаларни тўплаб борардим.

Кейинчалик шевр ёзишни ёқтирайдиган, шеврий китоби чиққан физика ўқитувчимизга ҳам ҳавас қила бошладим. Устозим шеврийга қизиқишимни пайқаб, шевр ёзишни маъқ қилдирди. Дафтарларни тўлдириб шевр ёзганим ҳамон эсимда. Бора-бора мактабда бўлиб ўтган тадбирлар билан туман газетасига қатнай бошладим. Ҳовуз қуриш кераклиги ҳақида ёзган ilk мақолам қишлоқдош дўстларим ўртасида муҳокамага сабаб бўлган. Катор шеврларим, мақолаларим вилоят газетасида ҳам чоп этилди.

Мактабни битиргач, Тошкентга келдим. Ёшлардан ҳавас қилганим тиббиёт йўналишига эмас, балки менга кундан-кун ошно тутинаётган журналистика йўналишига ҳужжат топширдим. Маҳмуд Абулфайз, Сафар Омон, Муҳаммади Соатов каби маҳоратли журналистлар таълимни олдим.

Талабаликнинг охириги йилида “Савдогар” газетасига ишга кирдим. Ўшанда газета саҳифаларида чоп этилган “Савдоланинг савоб бўлади”, “Иймон дўкониди иймон сотилади” каби мақолаларим ўз ўқувчиларини топди.

“Нега журналистиканинг айнан радио йўналишини танлагансиз?”, дея кўнчилиқ қизиқиб сўрайди. Чунки радио олис ҳудудларда ҳам одамнинг яқин йўлдоши бўла олади, дея жавоб қайтараман. Ота-онам ҳам радиода спектакллар тинглаб ўтиришни ёқтиришарди. Дунёда бўлаётган воқеа-ҳодисалар ҳақида ҳам радио орқали бохабар бўлардик.

Талабаликнинг 3-босқичида кўнчилиқ курсдошларимиз билан бирга радиого амалиёт ўтагани боранмиз. Устоз журналистлар иштифонида ўтиб, ишга қабул қилинганимни ҳаётимдаги катта муваффақиятлардан бири деб ҳисоблайман. Бугунги кунда ҳам шу йўналишда — “Ёшлар” телерадиоканалида фаолият юритмоқдам.

Отам раҳматли болалигимда кўп эртақлар айтиб берарди. Дўймага чалиб Алтомиш, Кунтуғиш, Гўрғели достонларини сўзлаб берарди. Қамишдан най ясаб, шундай ўзгал куйлар чаларди, ҳозир ҳам ўша оҳанглари жуда соғинаман. Шу аслият сабабим, радиода узоқ йиллар давомида “Азим дарё” дастурини тайёрладим. Устоз Омонилла Мадаев, Абдумурод Тулавова билан ҳамкорликда достонларни радиосериал тарзида эфирга узатдик. Бугун улар Олтин фондимида сақланмоқда.

Шунингдек, “Алтомиш аёллари”, “Обод манзиллар”, “Кичик қарвон”, “Остонаси тиллодан”, “Маърифат манзиллари”, “Замонамиз қаҳрамони” каби муаллифлик дастурлари, “Ёшлар учун мулоқот”ни тайёрлаб келдим. Айни кунларда “Ёшлар студияси” ток-шоуси, “Ном”, “Хуш келибсиз”, “Талаба.uz”, “Халқона” каби радиодастурлар билан халқимиз хонадонига меҳмон бўлмоқдамиз. Эшиттиришларимдаги асосий мавзу ёшларнинг қизиқишлари, интилишлари, муаммолари билан боғлиқ.

Радио жуда улуг даргоҳ. Кўплаб маҳоратли ижодкорларга бешик бўлган. Бугун мен ҳам мана шундай даргоҳда ижод қилаётганимдан мамнунман. Журналистнинг нони қаттиқ. Шундай кунлар бўладики, фарзандингиз бетоб бўлса ҳам, белгиланган учрашувга боришингиз шарт. Ёки байрамларда, турли кўнғилочар тадбирларда ҳам журналистнинг дам олиши амри маҳол. Бироқ мен касбиمنى шу насту баланди, ачиқ-чучуғи билан яхши ўйраман, соҳадан йироқда ўзимни тасаввур эта олмаيمان. Маънавиятимизнинг асл дурдоналарини радиотингловчиларга етказишни бош мақсадим, деб биламан.

Менинг ёшлик йилларим, талабалик даврим ўтиш йилларида тўғри келди. Бугунги ёшларга ҳавасим келади. Уларга ижодда, илмда вақтини бой бермасдан, ишжонат қилишларини тилаб қоламан.

Бахтиёр НАСИМОВ,
“Энг яхши интернет журналистик материал учун” номинацияси 1-ўрин ғолиби:

— Журналистикага бўлган қизиқишим қарбий хизматини ўтаётган вақтимда бошланган. Биринчи мақолаларим Ўзоқ Шарқ қарбий округи газетасида чоп этилган. Хизматдан қайтгач, Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг кечки бўлимига ўқишга кирдим. Кунду-

зи заводда ишлаб, кечқурун ўқир эдим. Тўртинчи курсдан кейин заводнинг “Ударник” газетасида фаолият бошладим. Ушбу тахририят мен учун маҳорат мактаби вазифасини ўтади, десам янглишмайман. Кейинчалик “Экономическое обозрение” журнали бош мухбарини муовини лавозимда бир неча йиллар ишладим. Бугунги кунда “Ўзбекистон ҳаво йўллари” журналининг бош мухбарини сифатида фаолият юритиб келмоқдам. Журналимиз 164 бетда, ўзбек, инглиз ва рус тилларида 20 минг нусхада чоп этилади.

Шунингдек, юртимизда энг кўп ўқиладиган сайтлардан бири Daryo.uz сайтида ҳам шарҳловчи сифатида мақолалар ёзиб тураман. 2010 йил октябрь ойида ўзимнинг pastov.uz деган шахсий сайтимни очган эдим. Ушбу сайтим 2011, 2013 ва 2014 йиллари Ўзбекистондаги энг яхши сайт, дея эътироф этилгани қилаётган меҳнатларим зое кетмаётганидан далолат деб биламан. “Новости от Насимова”да ёзганим — “Матиз ҳикоялари” туркуми кўнчилиқнинг диққатини тортди. Туркумдан ўрин олган 33 ҳикояни ўқувчилар интизорлик билан куттиди, кўпгина баҳс-мунозаралар, муҳокамаларга сабаб бўлди. Муштарийлар ҳанузгача ҳикояларим давомини сўрайди. Daryo.uz сайтида “Насимовдан 500 сўз: сенга нима бўлди ўзи, эй, автоўзбегим?” мақолам эса 85 минг мартаба ўқилиб, бошқа кўпгина сайтлар томонидан ҳам олиб кўчирилди.

Бугунги кунда китоб чиқариш ниятидаман. Мақолалар тўплами, деса ҳам бўлади. Уни жорий йил нашрдан чиқаришни ўйлаб турибмиз. Журналист ҳаммасларимга тилагим оддийгина: ўзингиз ўқимайдиган мақола ёзман. Ёзган мақолаларини уялмай ота-онангизга ўқиб бера олсангиз, ана шу мақола чоп этишга муносибдир.

Насриддин АСРИДИНОВ,
“Энг яхши тележурналистик материал учун”
номинацияси 2-ўрин ғолиби:

— Ёшлигимдан актёр бўлишни орзу қилганман. Биз билан ёнма-ён яшган Раъно опа Ярашева санъатга меҳр қўйишига сабабчи бўлганлар. Ўқувчилик кезларим ҳам санъат йўналиши бўйича ўқишга топширмам, деб юрардим. Бироқ мактабни битиргач, баъзи сабабларга кўра, Мирзо Улуғбек номидаги Миллий университетнинг рус тили ва адабиёти факультетида ўқишга киришдим. Талабалик кезларим ҳам ўқирдим, ҳам “Ўзбекистон” радиоканалининг хорижий мамлакатларга радиотингловчи бўлишида ишлардим. Шушу телевидение ва радиого қизиқишим ортди.

1993 йилда режиссёр Суннат Қўзиёев “Катта танаффус” кўрсатувига бошловчилик бўйича каспнинг ўтказди. Кастингда мен ҳам қатнашдим ва кўрсатувга ишга олдим. Уч йилча ҳам бошловчи, ҳам муаллиф бўлиб ишладим. “Катта танаффус” тележурналистик фаолиятимни бошлаб берди, десам янглишмайман. Орада бир радиого ҳам қайтдим.

Бироқ хоҳ радиода, хоҳ телевидениеда бўлсин, санъат билан боғлиқ мавзулар ижодида устулик қилди. Кўрсатувлар тайёрлаш мобайнида изландим, ўргандим. Ёшларимизнинг ёши кичиклардан бўлса ҳам сўрадим. Иш фаолиятини мобайнида икки принципга қатъий амал қиламан. Биринчиси, ҳеч қачон қўл учиди иш қилмадим. Хар бир суҳбатдошим, қарақонимнинг ички дунёси, ҳаёт йўлини обдон ўргандим. Хар бир масаланинг моҳиятига етишга ҳаракат қилдим. Тан олишим керак, қарақон танлашда жуда нозикман. Топишганида ибрат бўлмайдиган қарақондан ўзимни йироқ тутаман. Иккинчи принцип кўрсатув тайёр бўлса-ю, ундан бариб кўнглим тўлмаса, эфирга беришга шошилмайман. Бироз вақт ўтгач, қайта сўзма қилиб, қайта ишлаб кейин, албатта, эфирга узатмадик. Хуллас, кўнглим тўлмган кўрсатувни топишларига ҳам илминмайман.

Фаолиятим мобайнида кўпгина эл ардоғидаги устоз санъаткорлар, таниқли актёрлар билан танишдим, суҳбат қуриш бахтига муяссар бўлдим. Ва бу жаҳатдан мен ўзимни жуда бахтли инсонман, деб биламан. Устозларнинг ҳаётий тажрибаси, чидам ва бардоши, сабр-қаноатидан ўрнак олдим. Инсон ҳар доим бировнинг қўмағига муҳтож бўлиб эмас, ўрни келганда ўзига ҳам суяниши кераклигини ўргандим.

Шу кунга қадар “Ёшлар” телеканалида “Катта танаффус”, “13-студия”, “Тошкент” телеканалида “Тақдирлар” каби кўрсатувларни тайёрладик. Айни кунларда эса “Миллий” ТВда фаолиятимни давом эттириб, “Жонли ижро”, “Хотира”, “Олтин фонд” каби кўрсатувларни тайёрлаётимиз.

“Олтин қалам”дек мукофотга лойиқ тоғиланмидан жуда хурсанд бўлдим. “Ғолиб бўлдингиз”, деб телефон қилишганида ишонмадим, ҳатто. Сабаби таллоғча беш йилдан бери ҳужжат топширдим. Лекин бу сафар омад кулиб бокди. Инсон чин дилдан орзу қилса, албатта, орзусига етишига ана бир қарра ишонч ҳосил қилдим.

Ўзимни оилада ҳам, ишда ҳам бахти бутунлардан, деб ҳисоблайман. Икки нафар қизаларим бор. Ҳаммасларимга тилакларим доим соғ-омон юринг. Севилиб, севилиб бўлинг ва ўз ақинларингизни ҳеч қачон йўқотманг!

Гўзал МАЛИКОВА ёзиб олди.

Ўзбекистон — Туркия: Дўстлик булоғидан сув ичиб

» ШАРХ ЎРНИДА

Кейинги йилларда Ўзбекистоннинг қўшни давлатлар, қолаверса, бизга ҳайрихоҳ бўлган бошқа мамлакатлар билан яқин ҳамкорлик ва дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлаётгани Ватанимизнинг халқаро майдондаги обрўси ва нуфузини янада юксалтирмоқда.

Маълумки, ўтган йили 25-26 октябрь кунлари давлат ташири билан Туркияга борган Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев Туркия раҳбари Режеп Таййип Эрдоған билан Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт-коммуникация ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш, глобал ва минтақавий таҳдидларга қарши ҳамжиҳатликда курашиш борасида мулоқотлар ўтказган, халқаро муаммолар ҳақида фикр алмашган.

Ташир чотида давлат раҳбарлари ўртасида Қўшма баёнот қабул қилиниб, барча соҳаларда икки томонлама манфаатли ҳамкорлик йўлга қўйилиши келишилган эди. Шунингдек, мазкур ташир давомида Ўзбекистон — Туркия ишбилармон доиралари ўртасида ўзаро ҳамкорлик учун қулай шароит яратиш, туризм ва маданий-гуманитар алоқаларни фаоллаштириш, кенгайтириш юзасидан ҳукуматлараро ва идоралараро қўллаб-қувватлаш имзоланган эди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг тақлифига биноан жорий йилнинг 29 апрель кунини Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоған илк марта давлат ташири билан мамлакатимизга келди.

Давлат раҳбарларининг тор доирадаги учрашувида савдо-иқтисодий, инвестициявий ва маданий гуманитар соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш, икки давлат ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлаш борасида сўз юритилди. Турк ва Ўзбек халқлари тили, дини бир, қон-қардош қавмлардир. Галдаги учрашув ҳам давлатлар ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш, манфаатли стратегик шериклик ва бегараз ёрдам масалаларида мамлакатларимиз ҳамжиҳатлигини яна бир қарра исботлади. Халқларимиз ўртасидаги бугунги ҳолат ҳолисона баҳоланар экан, келгусидаги устувор вазифалар, жорий йилда "Туркия ҳаво йўллари" томонидан шу йўналишда

ди. Икки давлат раҳбарлари раислигида Стратегик шериклик олий кенгаши тузиш бўйича келишувга эришилди. Мулоқот давомида минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик муаммолар ҳам алоҳида кўриб чиқилди. Бирлашган Миллатлар ташкилоти, Ислом ҳамкорлик ташкилоти доирасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш юзасидан Ўзбекистон ва Туркия ёндашуви ўхшаш эканлиги ҳар икки томондан эътироф этилди.

— Биз Туркия Республикасига улкан сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий салоҳиятга эга бўлган, халқаро майдонда обрў-эътибори тобора ортиб бораётган йирик давлат сифатида қараймиз. Ота юртингиз — Ўзбекистоннинг эшиклари сизлар каби яқин қардошларимиз учун доимо очик, — деди Шавкат Мирзиёев ўз сўзида.

Кейинги йиллар давомида ўзаро савдо ҳажми ва туркибин кенгайтириш бўйича ижобий ўзгаришлар алоҳида кайд этилди. Хусусан, 2017 йил мобайнида икки мамлакат ўртасидаги товар айир-бошлаш 30 фоизга ортиб, савдо ҳажми 1,5 миллиард АҚШ долларини ташкил этган бўлса, жорий йилнинг 1-чораги бўйича бу кўрсаткич 20 фоизга ўсган ва 400 миллион долларга етган. Бу албатта, савдо-иқтисодий ҳамкорлигимиз самарали, икки томонлама манфаатли олиб бориладиганидан дарак беради. Томонлар яқин йилларда мазкур кўрсаткични 5 миллиард долларга етказишга қарор қилишди.

Дўстлик ва тенг шериклик қардош халқларнинг ўзаро меҳр-оқибатли бўлишида муҳим роль ўйнайди. Мулоқот чоғида Ўзбекистонда истиқом қилаётган турк, Туркиядаги ўзбек миллатига мансуб фуқароларнинг давлатлараро борди-келдисини ўйлаб, узоқ йиллик сокин алоқаларни тиклаш мақсадида ўтган йил октябрда "Ўзбекистон ҳаво йўллари" МАК Самарқанд — Истанбул ҳаво йўналиши йўлга қўйилгани, жорий йилда "Туркия ҳаво йўллари" томонидан шу йўналишда

Ўзбекистон Республикаси ва Туркия Республикаси ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссиянинг 4-йўлги йили ва Бизнес Форуми
Тошкент
25 май 2017

Ўзбекистон Республикаси ва Туркия Республикаси ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссиянинг 4-йўлги йили ва Бизнес Форуми
Тошкент
25 май 2017

тўғридан-тўғри авиакатновлар ҳамда Туркия — Ўзбекистон ўртасидаги виза муаммосининг бартараф этилгани юксак ижобий ҳодиса сифатида баҳоланди.

Давлат раҳбарлари ҳамда расмий делегациялар иштирокида бўлиб ўтган музокараларда минтақавий хавфсизлик, терроризм ва экстремизм, турли таҳдидларга қарши ҳамжиҳатликда курашишга жиддий эътибор қаратилди. Афғонистонда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш юзасидан фикрлар алмашилди. Бу борада Бирлашган Миллатлар ташкилоти асосий воситачи бўлиши, 26-27 март кунлари Тошкент шаҳрида Афғонистон масаласига бағишланган ўтказилган «Тинчлик жараёни, хавфсизлик соҳасида ҳамкорлик ва минтақавий шериклик» мавзусидаги халқаро конференцияда илгари сўрилган фикрларни Туркия қўллаб-қувватлаган эди. Мазкур учрашувда ҳам икки давлат раҳбарлари Афғонистонда тинчликни барқарорлаштиришнинг ягона йўли бирлашиш эканлигини бир овоздан маъқуллашди. Бирлашган Миллатлар ташкилоти Бош ассамблеясининг 72 сессиясида маърифат ва диний бағрикенглик ҳамда ёшлар ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикасининг ташаббусини Туркия Республикаси қўллаб-қувватлагани ҳам икки давлат яқин эканлигини намоён этди.

Музокаралар чоғида Шавкат Мирзиёев ва Режеп Таййип Эрдоған Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги стратегик ҳамкорликни янги босқичга кўтаришга қаратилган Қўшма баёнотни имзоладилар. Шу ўринда икки мамлакат ҳукуматлари, вазирлик ва идоралари ўртасида иқтисодиёт, савдо-сотиқ, транспорт-логистика, саноат, энер-

гетика, илм-фан, таълим, туризм ва бошқа соҳаларга доир жами 24 та ҳужжат имзолангани алоҳида таъкидлаш жоиздир.

— Бир киши ариқ қазиб, сув чиқаради, минг киши ундан баҳраманд бўлади, — деди Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоған. — Президент Шавкат Мирзиёев ана шундай ариқни қазган кишига ўхшайди. Унинг сый-ҳаракатлари билан Ўзбекистон янада гуркираб бормоқда. Қўшни республикалар билан ўрнатган дўстлик алоқалари, тинчлик масаласидаги жонқуярлиги боис, бугун тинчлик минтақасида яшаимиз, оқолишга ва дўстлик булоғидан сув ичмоқдамиз.

Ташир доирасида Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоған Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатида бўлиб, Сенат аъзолари ва Қонунчилик палатаси депутатлари олдида нутқ сўзлагани Ўзбекистоннинг дунё ҳамжамияти олдидаги нуфузини яна бир қарра оширди.

Дунёда тил, миллат, давлат танламайдиган бир қуч борки, у — адабиётдир. Бир миллат ёзувчисининг ўз тилида ёзган асарини бошқа миллат вакили ўқиб, таъсирланади. Ўтган йили мухтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан китоб маҳсулотлари, муталаа маданиятини шакллантириш ва тарғиб этиш, адабиёт аҳлини рағбатлантириш борасида қатор фармон ва қарорлар қабул қилиниб, улар ўз рў-

бини топаётир. Жумладан, эзуғу ишларнинг самараси ўларок, китобхон халқимиз учун барча ҳудудларда кутубхоналар, маърифат масканлари барпо этилди.

2017 йилда давлат раҳбарлари учрашувида Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов шеърларидан ўқиб берган Режеп Таййип Эрдоған Бу галги Олий Мажлис Сенатидаги чиқишида Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Эркин Воҳидов ҳамда Чўлпоннинг шеърларини ёддан ўқиб, халқимизга, адабиётимизга чуқур эҳтиромини намойиш этди...

Таширнинг кейинги кунини Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев Бухоро аэропортида Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоғани кутиб олди. Икки давлат раҳбарлари Бухорода Баҳоддин Накшбанд макбарасини зиёрат қилдилар. Зиёрат чоғида Туркия Президенти Ўзбекистон замини буюк алломаларга бешик эканлиги, халқимиз тарихи ва бой маданий мероси, маънавиятига ҳурмати баланд эканлигини эътироф этди.

Президентлар шунингдек, Арк қўрғонига ҳам бўлиб, халқимизнинг бой тарихи, маданияти, этнографияси билан танишилди. Давлат раҳбарлари шариф шаҳарининг фариш саналган Мир Араб мадрасасида, Масжиди Калон ибратгоҳида бўлишди, шунингдек, шаҳарнинг тарихий қисмидаги зардушлик, заргарлик, гиламдўзлик, каштачилик, қулолчилик кўрганмаларини ҳам томоша қилишди.

Мухтасар айтганда, Туркия Президентининг ушбу таширида ҳар икки давлат раҳбарларининг қўлдан-қўл масалаларда ҳамфикр ва ҳамжиҳатлиги яна бир қарра намоён бўлди. Ҳар икки давлат ўртасида имзоланган келишувлар Ўзбекистон ҳамда Туркиянинг келгуси раънақида, қолаверса, халқларимиз фаровонлигига хизмат қилишига шубҳа йўқ.

Шавкат ОДИЛЖОН

» БУ ТУРФА ОЛАМ

АСАБИЙЛАШИШГА ҚАРШИ ДОРИЛАР АҚЛИНИ ПАСАЙТИРАДИ(МИ?)

Шарқий Англия ва Астон университети олимлари олиб борган тадқиқот натижаларига кўра, асабийлашишга қарши дори воситаларини узоқ вақт қабул қилиш ақли заифлик касаллиги ривожланишига сабаб бўлади.

Олимлар тадқиқот жараёнида ўн йил давра оралиғида ақли заифлик ташхиси қўйилган ёши 65 дан ошган 40 мингдан ортиқ беморнинг тиббий маълумотларини ўрганиб чиққан. Уларнинг маълумотлари ҳеч қачон бундай касаллик билан оғирмаган 283 мингдан ортиқ кишининг маълумотлари билан солиштирилган.

Натижада антихолинестергик воситаларни қабул қилган айрим беморларда ақли пастлик билан оғриш хавфи 30 фоизга, антидепрессантларни қабул қилганларда бу кўрсаткич 18 фоизга ошгани аниқланган.

Норвич тиббиёт мактаби профессори Крис Фоксининг сўзларига кўра, мазкур хавфга беморлар ҳам, даволловчи шифокорлар ҳам жиддий эътибор қаратишлари керак.

10 МИНГ ТОШБАҚА ҚУТҚАРИЛДИ

National Geographic нашининг ёзишича, Мадагаскарнинг жану-би-гарбий соҳилидаги хусусий хонадонда ноёб турдаги тошбақалар сақлаб келинган.

Уйга яқин ҳудудда яшовчи қўшнилари атрофдаги ноҳуш ҳиддан шикоят қилишган. Худуд ўрганилганда 10 мингга яқин тошбақа то-

пилган ва Мадагаскар экологлари томонидан "қутқарув операция"си ўтказилган. Табиат қўриқчилари 9 888 та тошбақани қутқаришга муваффақ бўлишган, 128 таси ўлган ҳолда топилган.

Тошбақалар олтига юк машинасида воқеа жойидан олиб кетилган. Нашрининг айтишича, энг мақбул йўл қаратиндан сўнг уларни турли реабилитация марказларига юборишдир. Агар тошбақалар ёввойи табиатга қўйиб юборилса, яна браконьерлар томонидан тутиб олиниши аниқ.

Тошбақаларнинг йўқолиб бораётгани бу тури махсус қонун билан қўриқланади. Бироқ шунга қарамай, ҳамон улардан тайёрланган егуликлар орол жанубидаги қўллаб-ресторанларда ноқонуний тарзда сотилади.

ИНСОНЯТНИНГ ЯНГИ УЙИ

news.day.az сайти инсониятнинг янги уйи бўлиши мумкин сайёралар рўйхатини келтирди. Улар қуйидагилар:

Gliese 180 c — мазкур сайёра Қуёш тизимидан 38 ёруғлик йили узоқ масофада жойлашган. Унинг сатҳидаги шароит сайёраимиздаги мавжуд шароитга жуда яқин ва у Ердан 6,4 баробар катта.

Kepler-440b — ушбу сайёра ўзининг тўқ сариқ рангли митти юлдузи атрофини 101 кунда айланади. Тахминий фикрларга кўра, унинг газдан ташкил топгани айтилмоқда. Агар тахмин ҳақиқатга айлansa, инсон учун бу сайёрада яшаш имконсиз. Бироқ ўрганишлар ҳали давом этмоқда.

Kepler-1638b — олимларнинг айтишича, айнан шу сайёра бошқаларига нисбатан Ерга кўпроқ ўхшайди. У сайёраимиздан 60 фоиз катта ҳамда Қуёшга ўхшаш юлдуз атрофида айланади. У ерда сув бўлиши эҳтимоли бор.

LHS 1140 b — янги кашф этилган ушбу сайёрада йил атиги 25 кун давом этади. У ҳам Ер сайёрасидан катта.

Шунингдек, рўйхатда TRAPPIST-1g, Luyten b, Kepler-186f, Вольф 1061c, Kepler-452b каби бошқа сайёраларнинг ҳам номи келтирилган. Рўйхат сўнггида эса айни кунларда НАСА томонидан қизғин тадқиқот ишлари олиб борилаётган Марс сайёраси номи қайд этилган.

"ТЕМИР ОДАМ" ПАРВОЗИ

Дубайда "темир одам" номи билан шуҳрат қозongan британиялик собиқ ҳарбий хизматчи Ричард Браунинг ўз парвоз қос-томида бир неча бор ҳавога кўтарилган. У 2017 йилда соатига 32 километр масофага учувчи либоси билан Гиннесснинг рекордлар китобига ҳам кирган.

Ричард жорий йил Дубайда ташкил этилган "GISEC" кўргазмасида ихтиросининг янги имкониятларини кўрсатишга муваффақ бўлди. Муҳандиснинг тинимсиз изланиши натижада эндиликда вертикал ҳолатда қўнаётган учувчи парвоз йўналиши ва тезлигини қўлдан ёрдамида назорат қилиши мумкин. Либосдаги қурилмалар қўллаб-симлар, сенсор ва бошқа электрон ускуналар орқали бир-бирига боғланган.

ЭКЗОПЛАНЕТАЛАР АТМОСФЕРАСИДАН ГЕЛИЙ ТОПИЛДИ

Nature журналининг ёзишича, олимлар илк бор экзосайёралар (Қуёш тизимидан ташқарида жойлашган сайёралар) атмосферасида гелий моддаси борлигини аниқлашди.

Бу тадқиқот Hubble номли космик телескоп орқали амалга оширилди ва WASP-107b номли экзопланета атмосферасида гелий мавжудлиги ўз тасдиқини топди. Ер сайёрасидан икки юз ёруғлик йили масофа узоқликда жойлашган ушбу сайёра 2017 йилда кашф этилган. Гелий водороддан кейин коинотда кенг тарқалган элементлардан бири бўлишига қарамай, олимлар тадқиқотлари мобайнида ҳали бу тур сайёралар атмосферасида гелий мавжудлигини қузатишмаган эди.

Г.ТУРСУНҲУЛОВА тайёрлади.

Эълонлар

"FARG'ONA MULK SERVIS" МЧЖда бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдосига

"Фаргона озуқа ем таъминоти" МЧЖ тугатиш комиссиясининг 30.04.2018 йил кунги №-234 сонли буюртма хатига асосан 84 (саксон тўрт) турдаги мол-мулклар қўйилмоқда. Умумий бошланғич баҳоси — 116 351 258 (бир юз ўн олти миллион уч юз эллик бир минг икки юз эллик саккиз) сўм.

Аукцион савдоси 2018 йилнинг 4 июнь кунини соат 11:00 да бўлиб ўтади. Аукцион савдосига талабгорлардан талабномалар хабарнома чиққан кундан бошлаб, иш кунлари соат 10:00 дан 16:00 гача қабул қилинади. Талабномалар қабул қилишнинг охириги муддати: 2018 йил 1 июнь соат 16:00.

Талабгорлар диққатига! Юқорида кўрсатилган мол-мулклар 2018 йилнинг 4 июнь кунги савдода сотилмаган тақдирда, такрорий савдолари 2018 йилнинг 14 ва 29 июнь кунлари бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз. Такрорий сав-

дога аризалар қабул қилиш аукцион савдосида бир кун олдин тўхтатилади.

Мол-мулкларга қизиқиш билдирган талабгорлар тугатиш комиссияси иштирокида бевосита жойига чиқиб яқиндан танишишлари мумкин. Савдо голиби деб топилган шахсга 10 (ўн) иш кунини ичида сотувчи билан олди-сотиш шартномаси тузиш мажбурияти юклатилади.

Талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини закалат келишув шартномасига асосан "FARG'ONA MULK SERVIS" МЧЖнинг ХАБ «Трастбанк» Фаргона филиалидаги ҳуқуқидаги ҳисоб рақамига тўлашлари лозим:

Ҳ/Ҳ: 2260 4000 6003 9634 2001.

МФО: 01123. СТИП: 303 054 753.

Мурожаат учун манзил: Фаргона шаҳар,

С.Темур кўчаси, 45-уй.

Тел: +99895-402-54-75

Гувоҳнома № 1894.

- 1.Китобнинг қаттиқ муқовасини тайёрлайдиган АФМ450А ускунасини сотиб оламиз.
- 2.Китоб блокнини думалоқлайдиган дастгоҳини сотиб оламиз.

Ғафур Фулом номидаги нашриёт матбаа ижодий уйи

E-mail: info@gglt.uz

Тошкент шаҳар, Лабзак кўчаси, 86-уй

"MUZAFFAR TAYYORLOV BARAKA" МЧЖ ягона таъсисчиси Мирзааҳмедов Музаффар Мирзахмад ўғлининг масъулияти чекланган жамиятига нисбатан дебитор ва кредитор қарздорликлари бўйича тарафлар бўлса Тошкент шаҳар Чилонзор тумани 6-сонли давлат нотариал идорасига муурожаат қилиши мумкин.

Тошкент шаҳри Шайхонтохур тумани М.Уйғур кўчаси Жалолобод тор кўча Асқаров Абдулазиз Азизовичга тегишли 51а уйнинг кадастр ҳужжатлари йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 14 массив, 23-уй Файзиёва Розия Каюмовнага тегишли 39-хонадон кадастр ҳужжатлари йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

БОЛАНГИЗ

пулни нимага
сарфлайпти?

► МУЛОҲАЗА УЧУН МАВЗУ

Бугунги ахборотлар оқими шиддат билан ўзгариб бораётган давр фарзандларга катта эътиборни талаб қилмоқда. Айниқса, ота-онанинг озгина лоқайдлиги ҳам дарҳол сезилиб қолаёттир. Улар фарзандлари қўлига пул тутқазаркан, шунинг ҳисобига вақтини бесамар сарфлашларини ўйламайди, албатта.

Боланинг қўшимча ўқиши, дарсдан сўнг овқатланиши ва транспорт учун маблағ ажратилади. Афсуски, ўқимларнинг ҳаммаси ҳам қўлига тушган пулни шу мақсадларда ишлатмайди. Уларнинг аксарияти вақтларини интернет клубларда ўтказишмоқда. Ота-оналар эса берилган пулни ҳамиша ҳам сарҳисоб қилавермайди. Бундай эътиборсизликнинг эса бадали қиммат бўлиши мумкин.

Бир куни қўшим: “Ўқилишга пул берсангиз бўлмайди-ми, бир-икки марта автобус бекатида ҳайдовчига текинга олиб кетақолинг, деб ялиниб ўтирганини кўриб қолдим”, — деди. Бу гап менга оғир ботди. Чунки ҳар куни ўқимнинг овқатланиши, бориб-келиши учун етарли пул бераман. Агар об-ҳаво ноқулай бўлса, автобус кутиб ўтирмасин деб таксига етадиган қилиб бериб юборардим, — дейди танишим Бекзод Турдиев. — Аммо ўзим ишдан кеч қайтганим учун унинг дарсдан сўнг уйга келиш вақтини назорат қилолмас эдим. Ўқимдан қўшим айтган гапга изох сўрасам, дарсдан сўнг «игроотека»да ўтиришини ва бор пулини шунга сарфлаётганини айтди. Каттик танбех бердим, шунда «ҳамма болалар киришгандан кейин мен ҳам кираман-да» деб гап қайтарди. Қилган айбини тўғрига йўлиб, сўзимга қарши чиқаётган ўн яшар боламнинг бу қили-видан роса ҳуноб бўлди. Яхши баҳога ўқитган бўлса-да, ҳулқ-одобига таъсир кўрсатаётган ўқимларга вақт сарфлаш-ни унга таъкидлаб қўйдим”.

Боллага мактаб ёшиданоқ, вақтни тўғри тақсимлашни ўргатиш зарурлиги тажрибалардан маълум. Ўқувчилигимда дугонаимнинг ручкасини уйга олиб келсам, отам ўзимники эмаслигини билгач: «каердан олган бўлсанг ҳам, эртагаёқ эгасига қайтар», дея берган танбехи менга каттик таъсир қилган. Мухими, отам биз — фарзандларига анча эътиборли эдилар. Қанақа ручка ишлатишимизни, хатто ручканинг қанча сиёҳи қолгани-ю, неча кун яна уни ишлатса бўлишини билардилар. Чунки икки олам, укам ҳаммамиз бирга ота-онамиз кўз олдида дарс тайёрлардик.

Ҳозир ота-оналар фарзандларига дарс тайёрлашлари учун парта, стул ва доскаларга эга бўлган алоҳида хоналар ажратиб қўйибди. Шароит-ку яхши, аммо барча ота-оналар ҳам фарзандининг қандай машғулотлар билан шуғулланаётганини назорат қилишми? — Ўқим олтинчи синфда ўқийди. Уй ишлари билан банд

бўлиб унинг дарсларини кузатолмасдим. Бир куни укасини уриб дарсхонадан чиқариб юборибди. Борсам, хонани ҳам қулфлаб олган. Ташқи калит билан эшикни очдим, қарасам, ўқим ноутбукда уятли нарсаларни томоша қилиб ўтирган экан, — дейди Назокат Уринова. — Капалагим учиб, булар унинг қўлига қандай келиб тушганини суриштирдим, айтишча, палон сўмга «интернетчи акалар»дан сотиб олибди ва бешта ўртоғи галма-галдан алмашиб, кўраётган эмиш. Бунча пулни каердан олдинглар десам, «тежадим» дейди.

Бу ҳолат ҳам худди юқоридагидек, боланинг қўлига берилган пулнинг назоратсизлиги оқибатида келиб чиққан. Балки сиз ҳам дуч келгандир-сиз, серкатнов йўлларда айрим болалар «уйга етиб олишимга пулим етмаяпти, икки минг сўм бериб туринг» деб одамни ишонтришга уринишади. Аслида, бундай тиланчиликка уларни нима мажбур қилапти? Бу икки минг сўм уйга етиб олишлари учун эмас, балки ярим соат бўлса ҳам «игроотека»даги ўқим учун керак эмасми-кан, деб ўйлаб кўришга эса вақтимиз йўқ. Ҳамма ўзи билан ўзи овера.

Бугун кўчада арзимаган ўқим учун тиланчилик қилиб юрган жигаргўшларимиз катта бўлишганида бировнинг ҳаққига хиёнат қилмайди, ҳалол меҳнат билан яшайдиган гурурли инсонлар бўлади деб, ҳеч ким кафолат беролмайди. Шунинг учун ота-оналар фарзандларини ҳалол меҳнат, самарали юмушларга ўргатиш учун вақт ажратишлари ҳар қандай вазифадан кўра зарурроқдир. Уларнинг бўш вақтларини шундай тақсимлайликки, ҳар лаҳзанинг қадрига етиб, кунт билан таълим олишсин. Зеро, улар эртага келажакимизни яратиб берувчилардир.

Дилобар АСЛИДДИН қизи,
ЎЗМУ магистранти

► БИЛМАГАННИ
БИЛГАН ЯХШИ

— Оила аъзоларимиз билан маслаҳатлашиб оила пудрати тузиш ниятидамыз. Илтимос, оила пудрати ва унинг шартномаси ҳақида маълумот берсангиз?

Шерзод Давлетов

— Оила пудрати — қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкат хўжалиги) ва бошқа қишлоқ хўжалиги корхонаси, муассасаси ҳамда ташкилот томонидан оилага вақтинча фойдаланишга оила пудрати шартномаси шартлари асосида берилган ер участкаларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштиришда оила аъзоларининг бевосита иштирок этишига асосланган ишлаб

чиқариш ва меҳнатни хўжалик ичиди ташкил этиш шаклидир.

Оила (жамоа) пудрати шартномаси ҳар йили қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкат хўжалиги), бошқа жамоа қишлоқ хўжалиги корхонаси бошқарув органлари орқали шу кооператив (ширкат), жамоа корхонаси билан ёки бошқа қишлоқ хўжалиги корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотларининг иш берувчиси (маъмурияти) билан оила бошлиғи (жамоанинг ваколат берилган вакили) ўртасида тузилади.

Оила (жамоа) пудрати шартномасида қуйидагилар назарда тутилади:

— ер участкасининг ўлчами, жойлашган ери ва ҳолати,

— ер участкасидан фойдаланиш шартлари, тарафларнинг алмашиб экиш схемасига мувофиқ ернинг ҳосилдорлиги ва сифатини ошириш борасида, тупроқ унумдорлигини сақлаш ва ошириш борасидаги мажбуриятлари,

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ
“СУВОКОВА”
ДАВЛАТ УНИТАР
КОРХОНАСИ ЖАМОАСИ

Иккинчи жаҳон урушида сўнмас жасорат кўрсатган
барча юртдошларимизни

9 май — Хотира ва қадрлаш куни билан
самимий муборакбод этади.

Оталаримизнинг Иккинчи жаҳон урушида кўрсатган
жасорати хотирамиздан асло ўймайди.

РЕКЛАМА

Янгийўл туман
“Ватанпарвар”
ташкilotи автомобиль
мактаби жамоаси

Халқимизни

Хотира ва қадрлаш куни билан
самимий қутлайди.

Бугунги фаровон ҳаётга етиб
келолмаган ота-боболаримиз руҳини
ёд этиб, уларнинг ёрқин хотираси учун
таъзим қилади.

Заминимизда тинчлик-осойишталик,
фаровонлик ҳамиша барқарор бўлсин!

— етиштириладиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг миқдори ва турлари, унинг сифати,

— етиштириладиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг баҳоси, унга ҳақ тўлаш ва уни реализация қилиш шартлари,

— суғориш учун сув ва моддий техника ресурслари билан пудратчини таъминлаш,

— тарафларнинг шартнома мажбуриятларини бажармаганлик жавобгарлиги ва уларнинг хоҳишига кўра бошқа шартлар.

Оила (жамоа) шартлари асосида берилган ер участкаларидан қатъий белгиланган мақсадда фойдаланилади.

Оила (жамоа) пудрати шартлари асосида берилган ер участкаси учун пудратчидан ер ҳақи ундирилмайди. Бу участкалардан олинмаган ер солигини қишлоқ хўжалиги кооперативи (ширкат хўжалиги) ва бошқа қишлоқ хўжалиги корхоналари, муассасалари ҳамда ташкилотлари белгиланган тартибда тўлайди.

Ер участкаси давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйилган тақдирда пудратчи зарар ва бошқа харажатлар Ер Кодексининг 86-моддасига мувофиқ қопланишини талаб қилиш ҳуқуқига эга.

Оила (жамоа) пудрати шартлари асосида берилмаган ер участкаларидан қатъий белгиланган мақсадда фойдаланилади, бунда ҳайдаладиган ерлар майдони ўлчамларининг камайтирилишига йўл қўйилмайди.

Ер участкасининг ўлчамлари ва унинг чегаралари тарафларнинг келишувига кўра ўзгартирилиши мумкин.

Пудрат шартномаси шартлари асосида олинган ер участкасини ижарага ёки ёрдамчи пудратга бериш тақиқланади.

Саволга Янгийўл тумани ДНИ катта нотариуси
Гулбаҳор ФАКИРОВА
жавоб берди.

► МУТОЛАА ЗАВҚИ

Олам ҳақида сўз кетганда дарҳол ҳаёлга бериламиз. Оламни ҳар ким ўзича тасаввурга олади. Сўз туйғуси Икром Отамурод ижодида Вақтга ранг беришдан бошланган эди. Ўша ранглар шоир Оламида кушларга айланганди. Бу кушлар қай бир манзилларни кўзлаб келажак сари интилдилар, парвоз қилдилар. Сўнг бу хислар уфқлар кенглигида бир дард шаклини олди.

Жадвалга тузилган тасаввур

ёхуғ ИКРОМ ОТАМУРОДНИНГ
«ЖАДВАЛ»
достони ҳақида

Аслида олам ўзгармади. Шоир теран нигоҳи ила манзара ҳолатларини бир-бир нигоҳдан ўткази бошлаганди... Баъзан биз ўзгаргандек тутасак-да ўзимизни, олам ўз замони, инсон ўз замонида эди. Яъни олам ўзгаргандек туюлса, биз ўзгаргандек бўлдик. Атрофимиздаги манзаралар биз билан, биз эса улар билан, навбатманавбат эврила бошлагандик. Олам қайғуси одамий тиркичиликда эмас, вийдон, қалб туйғуларини масъулиятида эди.

Шу ерда яна бир суҳбат инсон туйғусининг Харитага тушмаган жойи Сўз шаклида дунёга келди. Бу суҳбатлар асно Замон Вақт оралиғидаги дунёқараш тарзида ифода топди. Энди фикрлаш мезонларини англаш қолди. Ўзгача оламни англаш учун ўзгача олам шаклига кириш керак... Инсоният Дунё ахборотлар билан зериктиридангиз замонга етиб келди. Гўё бу ҳол бирданига содир бўлгандек, содир бўлганини билмай қолдик. Ана шу пайтда фикрлаш жараёнини чизмага тушириш ва рўйхатга солишга тўғри келди. ЖАДВАЛ — шу! Жадвалнинг очкичи эса Фаридуддин Атторнинг саволи:

“Киши билгайм, не сирри ҳақон бул,
Не сир эрмишки, нури ақли жон бул”

Ҳа, бу ОЛАМ шу мўъжиз сўз талқинида, бироқ беҳад кўркам, олам ёқасини изласанг йўлинг тугамайди.

Достоннинг... Олам... босқичли сарҳадлари шеърхонни бақадриҳол чексиз манзилларга бошлаб, ҳам яна маъно қатламда шу сўз фалсафасидан олиб ўта бошлайди. Сатр ОЛАМ комбинациясида байт шаклига кириб ўқувчини тин олишга ва ботиний кўтаринкиликка ундайди. Зеро, ҳаво-тирли дил “Олам”дек кенг бўла олмайдди. Шунинг учун ҳам “Олам” мўъжиз байтлар бутун достон давомида гоҳ ором олишга, гоҳ оғоҳ бўлишга, дам дард тортишга, дам қувоншга ишоратлар бўлиб келади. Шунинг учун ҳам оламбайтлар такрор шаклда келтирилиб, катта Оламни англаб олиш олдиди шоир уйроқ ҳавотирининг вазифасини бажаради. Бу Жадвалга тузилган туйғулар маъносига юк бўлиб, шундай ҳам серсузликдан зериккан XXI аср кишини зўриқтирдан асрайди.

Қурраи заминда овози ила йўл бошлаган, қамол тошган Инсон бу кун Сураи шамойилини олди. Замон Одами ўзи билан ҳамроҳ қилиб сукунатини олиб йўлида давом эта бошлади.

Сукунат қалбда не юз берса шунини айтиб берадиган, тозалаб берадиган Вақтнинг аслини, тилласини ажратиб олишга мадд берадиган — Маҳак тошидир! Сабр ҳам шу, қалбдаги хотир-жамликнинг аълоси...

Сатрларга беркинган лавҳалар табиат манзаралари ўтиб, инсон ботинидаги сувратларни ифода этади. Хар бир сатр орасида ёзилмаган мажоз ишоратлар бор Жадвалда. Бу — Олам чиқиқлари белгилари одам жисмидан эмас, қалб оламиндан ўтади бу йўл.

Олам одамида менгалади бу йўл

Оламда не юз берса шу Одам

Одамда не юз берса шу Олам. Кўзуга ўхшайди... Жадвал

Сирлар сари манзилга отланишда ЖАДВАЛни бир қур ўқиб қор бермайди, қайта-қайта ўқиб маконга етаклайди. Ўқиб, ўқиган сайин фикрларинг сайқаллашиб, қалбнида ўз овозинг пайдо бўлади. Ва қўшиқдай жаранглайди. Уни қайта ўқиб англаш мумкин: Меҳр бўлса қандайдир рух мавжуд эрур олам маконида... Олам маконида рух — сир... Ҳа бу СИР... Бу хиргойи қалбдан чиққан ун. Тинглаш учун ҳам муштарак дил бўлиши лозим ва шарт. Йўқса, йўлга чиқиб молини йўқотиб қайтиб келган савдогардек бўласан. Қалб уни балки жарангласа, балки у англанар... Йўқса, пардаларига туша олмай қолиш мумкин ва нечани ўлча билан фикрлаётган Одам Оламига ва Олам Одамига саёҳати маънисиз бўлиб чиқади...

Достонда ... Олам... байти қайта-қайта беш жойда келади. Олтинчи марта келганида Олам — жадвал сўзи билан йўлдошланади. Бу оралиқда Олам сўзининг гўё код маъноси очилгандек, олдинги такрорлар маъно касб этади. Ўтаётган Вақт оралиғида инсон доим ўзини бир шамойилда ушлаб туролмайди. Яъни Вақтнинг ўзида бўлиш ҳамманинг ҳам қўлидан келармайди. Бу шеърини достон гўё замон кишини вақт замонида бўлишнинг хикмати ояётгандек ўзига тортади. Энди эса фикрлаш тарзини янгиллаб, Шоир кўрсатиб турган Оламларга йўл олиш қолади, холос.

Бироқ бу дунёга кириш учун ўзингиз қалбдан кадам ташламоғингиз керак. Имкон қўлингизда ЖАДВАЛга тизилган имконларда. Балки буни қайта-қайта ўқиб ўқиб етармиз. Бу маънавиятимиз ва тасаввуримиз таъбиға боғлиқ. Унинг “жўроғи” бўлгандир албатта кенг... Бу йўлда не топсак Оламдан, не йўқотсак ўзимиздан бўлса ажабмас.

Даврон РАЖАБ

► АСРЛАРНИНГ АСРАГАНЛАРИ

Юртимизда миллий қадриятларни асраб-авайлашга берилаётган алоҳида эътибор тўғрисида қадимий урф-одатларимиз, халқ амалии санъати, халқ оғзаки ижоди каби номоддий маданий мерос дурдоналари қайта тикланиб, ҳаётимиздан мустақкам ўрин олмақда. Ана шундай бой маданий меросга эга ҳудудлардан бири Сурхон воҳасидир.

Ўзининг бетакрорлиги билан ажралиб турувчи мазкур воҳа ҳақида гап кетганда, аввало, кўз олдимизда чанқовуз чалиб, лапар айтаётган момолар, кир-адирларда дўмбира чертиб, достон қуйлаётган бахшлар тавдаланади. Қадим ўтмишдан сўзловчи халқ кўшиқлари, уларга ҳамоҳанг рақслар ва ўзига хос либослар нафақат мамлакатимиз, балки кўплаб хориж санъат ихлосмандларининг ҳам қалбидан жой олиб улгурган.

Давлатимиз раҳбарининг “Сурхондарё вилояти ҳудудларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли турмуш даражасини янада яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар дастури тўғрисида”ги ҳамда 2017 йил 31 майдаги “Маданият ва санъат соҳасини янада ривожлантириш ва тақомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорлари ижроси доирасида Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги, Сурхондарё вилояти маҳаллий ҳокимияти ва кенглик ташкилотлар ҳамкорлигида 28-29 апрелда навбатдаги “Бойсун баҳори” фестивали бўлиб ўтди.

Айтиш жоизки, Бойсун маданий муҳити илк бор 2001 йили ЮНЕСКО томонидан “Инсониятнинг оғзаки ва номоддий маданий мероси” сифатида эътироф этилган эди. 2008 йилда эса “Инсониятнинг номоддий маданий мероси” репрезентатив рўйхатида киритилди. Ушбу нодир бойлиқни ҳаёonga кенг таранум этиш мақсадида “Бойсун баҳори” очик фольклор фестивалига асос солинди.

Фестиваль доирасидаги қатор тадбирлар натижасида тарихчи, археолог, этнограф, филолог ва санъатшунос олимлар, хунарандлар иштирокида эллика яқин ёдгорлик аниқланди.

Бойсунда халқимиз турмуш тарзига хос бўлган моддий ва номоддий маданият, санъатнинг турли унсурлари яхши сақланган. Мутахассисларнинг эътирофи асосида, Бойсун аънаваний маданияти ўзида ўтқон ва қўнманчи туркий халқларнинг фольклор, маросим, хунарандчиликка оид аънаваларини ифода этган. Бойсуннинг географик жойлашуви ҳам у ердаги урф-одат ва аънаваларнинг сақланишида муҳим роль ўйнаган.

► СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?

Яқинда қўшним фарзандини уйлантирди. Барча хурсанд, тўй соҳибу соҳибаларининг шодлиғига шерик бўляпти. Шу онда хизматчи йигитлардан бирининг “қилиғи” диққатини тортди. У чой ичиш учун қўйилган пиёлага дастурхонда ортиб қолган спиртли ичимликни қўйди-да, “киши билмас” тарзда ичиб юборди.

Қолган йигитлар ҳам унинг атрофида айланишга бошладилар. Бир пасда “ёш улфатлар” хали бу, хали у столда қолган пишшаларни йиғиштириб кела бошладилар. Ароқ солинган пиёла-ларни бир-бирига уриштириб, “Ёшлар бахтли бўлсин!” дея бир-бирига қараб қулишганча, пиёлаларни бўшата бошладилар. Сўнг дастурхонга тортиқ қилинган турли мева-чеваларни бир-бирларига отишиб, қўпол ҳазилларга ўттиди. Аслида давра — маданият, маънавия-

тига уларнинг ўзлари масъул эмасми? “Болам бир чойнақина чой олиб келгин”, — деган кекса онахонининг илтимосига қулоқ ҳам солишмади. Аслида, фарзанднинг қомил, эли, оиласи учун жон қуйдира оладиган инсон бўлишини қайси ота-она истамайди, дейсиз? Аммо рўзгор — ғор деганларидек, оила учун озгина бўлса-да, фойдаси тегишини истаб, боласини тўйхонада ишлашига рухсат берган ота-оналарни бундай ҳолат кизиктирмаганмикин, дея ўйлаб қоласан киши. Аниқроқ айтганда,

боласи тақдирини ўша базмгоҳ бошқарувчиси ишониб топшириб қўйибди. Бугун ёшгина бўла туриб, ичкиликка ружу қўйган йигит (хизматчилар асосан, коллеж ўқувчилари) эртага оила ва жамиятга қандай наф бера олади? Бу масаланинг бир томони, холос. Тўйхоналарда хизмат қиладиган йигит-қизларнинг қонуний меҳнат

Бойсунда яна баҳор

Ушбу оғзаки суратлар

дан инсон қалб торининг энг нозик туйғуларини жунбушга келтириб, Ватан тупроғининг қадр-қиммати ва унинг улуг фарзандларини мадҳ этган.

Фестиваль иштирокчиларининг томоша дастурлари хорижлик сайёҳларни ҳам бефарқ қолдирмагани уларнинг қуйидаги фикрларидан ҳам аён бўлди.

— Айни байрам кунларида Бойсунга келганимдан беҳад хурсандман, — дейди французлик сайёҳ Фахим Кхвожу. — Бугунги фестивал ўзбек миллати, хусусан, Сурхон воҳасининг кўхна тарихини бутун бўй-баста билан намойён этди, десам адашмаган бўламан. Айниқса, бундай гўзал манзарани ҳеч қачон унутолмасам керак.

— Бу ерга айнан “Бойсун баҳори” фестивалида иштирок этиш учун келганман. Фестивалнинг мақсад-вазифалари, дастури билан танишганимда бу қадар кизикarli бўлишини тасаввур ҳам қилмагандим, — дейди Тожикистон Республикасининг “Падид” театр жамоаси бадий раҳбари Шарофат Рашидова. — Фестивални ташкил этиш жараёнида хар бир деталга, хар бир йўналишга алоҳида эътибор қаратилгани мени жуда қувонтирди. Таассуротларга келсак, бир сўз билан айтганда, асрга тагиулик!

Шунингдек, Афғонистон, Япония, Жанубий Корея,

Словения каби давлатлардан ташриф буюрган кўплаб сайёҳлар ҳам фестивалда иштирок этиб, миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз, аънаваларимиз билан яқиндан танишишди, миллий таомларимиздан баҳраманд бўлишди.

— Бахши, оқин ва жировларнинг ҳаяжонли айтишувлари ҳамда чанқовуз садолари ҳамон қулоқларим остида янтрамоқда, — дейди фестивалдан кейинги таассуротларини зўр шавқ билан ўртоқлашган афғонистонлик Тохир Юсуфий. — Айниқса, миллий кураш ҳамда халқ ўйинлари, майдон томоша санъати, қўл гул хунарандлар, полвонлар, бахшлар, кулоллар, эстрада қонандаларининг чиқишлари мен каби кўплаб меҳмонларнинг кўнглига ўзгача қувонч баришлади.

Миллий қадрият ва аънаваларимиз ўз ақсини намойён этган кураш мусобақасида мамлакатимизнинг турли ҳудудлари ва қўшни давлатлардан келган етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган полвонлар кенг майдонда ўзаро куч синашди. Қучи, чакқон ва эпчиллиги билан рақибларидан устун келган полвонлар турли совринлар билан тақдирланди. Полвонлар баҳсида Сурхондарё вилояти Термиз туманида яшовчи Самжон Убайдуллаев мутлоқ ролиб бўлди ва фестивалнинг олий соврини “Нексия-Равон” енгил

автомашинасини қўлга киритди.

Фестивалда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда пойтахтимизда фаолият юритаётган “Зилол”, “Вардонзе навалари”, “Вангози”, “Ер-ёр”, “Чавки”, “Сирдарё навалари”, “Богдон гуллари”, “Нодирабегим”, “Курама”, “Хоразм”, “Сўх чашмаси”, “Ойдиной” каби фольклор ансамбллари 200 дан ортиқ иштирокчилари ўз дастурлари билан томошабиларни хушнуд этди. Миллий урф-одат ва қадриятларимизни ўзида акс эттириб, тикланган 100 га яқин ўтовлар кўпчилигининг ҳайратига сабаб бўлди.

Шунингдек, фестивал доирасида Термиз давлат университетида “Бойсун — моддий ва номоддий маданият бешиги” мавзuida халқаро илмий-амалий конференция ҳам ўтказилди. Унда Бойсун миллий хунарандчилиги, этнографияси ва археологиясини ўрганиш, ҳудудда туризмни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Аброр МЕЛИБОВЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Маданият вазирлигининг
Республика маданият
муассасалари фаолиятини
ташкил этиш илмий-
методик маркази
булим бошқиси,
Гўзал МАЛИКОВА,
“Hurriyat” мухбири

ТҲҲХОНАЛАР

ҲАҚИҚИЙ МАДАНИЙ-МАЪРИФИЙ
ТАДБИРЛАР МАСКАНИГА АЙЛАНДИ

боласи тақдирини ўша базмгоҳ бошқарувчиси ишониб топшириб қўйибди. Бугун ёшгина бўла туриб, ичкиликка ружу қўйган йигит (хизматчилар асосан, коллеж ўқувчилари) эртага оила ва жамиятга қандай наф бера олади? Бу масаланинг бир томони, холос. Тўйхоналарда хизмат қиладиган йигит-қизларнинг қонуний меҳнат

маъмуриятига боғлиқ. Тўйхона хизматчилари спиртли ичимликлар билан “дардлашиб” қолсалар, меҳмонлар нима бўлади? Кўзлаб одамлар ташриф буюрадиган бундай жойларда тиббий қўриқдан ўтганлиги тўғрисида маълумотномаси бўлмасдан туриб, фаолият юритиш мумкинми?

Тўй соҳиб албатта, тўйига бегонани айтмайди. Қавм-қариндошлар, дўст-ёр, қудандадалар... Улар эса баъзида тўйхоналардан хуноб бўлиб қайтишадди. Нега дейсизми? Чунки шахсий машиналарини қўйишга жой тополмайдилар. Автоуловлар учун тўхташ жойи яратиб қўйган тўйхоналарда эса ҳали

тўйга кирмасингиздан “ёқангизга” ёпишиб олиб, “ҳақи”ни сўрайдиган йигитлар “шай” туришади. Базмгоҳ эгаси барча хизматлар учун “даромад”ни ўйлабди, аммо солиқларни қандай тўлаётми? Ханузгача баъзи тўйхоналарда хизмат тўловлари пул ўтказиш йўли ёки пластик қарточкалар орқали қабул қилинмапти.

Дарвоқе, тўй — эзгу удумларимиз намоёниши. Шунинг учун англай билсак, тўйхоналаримиз ҳақиқий маданий-маърифий тадбирлар масканига айланишига катта хисса қўшган бўламиз.

Гўлжаҳон МАРДОН
қизи,
Пастдарғом тумани

УРГАНЧ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ЖАМОАСИ

**ХОТИРА - АБАДИЙ,
ҚАДР - МУҚАДДАС!**

Мамлакатимиз халқини Ва Варча Иккинчи Жаҳон уруши қатнашчилари ҳамда фронт ортида мардонавор меҳнат қилган отахону онахонларимизни Хотира Ва қадрлаш кўни билан самимий табриклайди.

Ўларга узоқ умр, Вахт-саодат тилайди. Тинчлик Ва ҳуррият йўлида жон фидо қилган ота-воболаримизнинг ёрқин хотираси ҳамisha ёдимизда яшайди.

РЕКЛАМА

HURRIYAT

Бош муҳаррир ўринбосари
Абдураҳим АЗИМОВ

Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 0080 — рақам билан рўйхатга олинган. Ҳажми 4 босма табақ. Бичими — А-2. Баҳоси келишилган нархда.

Телефон: (0-371) 244-32-68, 244-32-88
Тел-факс: (0-371) 244-32-80
Реклама ва маркетинг бўлими: (0-371) 244-32-91

Топшириш вақти — 20⁰⁰
Топширилди — 18⁰⁰

Матбуотимиз: 100129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz, gazhurriyat@mail.ru

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва дизайнер Нигора Ташева томонидан саҳифаланди.

Навбатчи: Хуршид Марулов

“O‘zbekiston” НМИУ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.

Муассис:
Ўзбекистон Журналистлари
ижодий уюшмаси

Ахборот ҳамкоримиз:
Ўзбекистон
матбуот ва
ахборот агентлиги

Таҳририятга келган хатлар
доимий эътиборимизда бўлиб,
улар муаллифларга қайтарилмайди.

Адади: 3455 Буюртма — V-1537

1 2 3 4 5

Индекс: яқка
обуначилар ва
ташқилотлар
учун — 233